Leto LXX | Štev. 210 a | V Ljubljani, v nedeljo, 13. septembra 1942-XX | Spedizione in abbonamento postale Poštnina plačana v gotovini | Prezzo — Cena L 0.80

Naročnina mesečno 18 Lir, za inozemstvo 20 Lir — nedeljska izdaja celoletno 34 Lir, za inozemstvo 50 Lir. Ček. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate. Podružnica: Novo mesto.

SLOVENEC

Abbonamenti: Mese 18 Lire; Estero, mese 20 Lire, Edizione domenica, anno 34 Lire, Estero 50 Lire. C. C. P. Lubiana 10.650 per gli abbonamenti; 10.349 per le inserzioni. Filiale: Novo mesto.

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega izvora: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Lubiana. Telefon 4001—4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A., Milano.

Vojno poročilo št. 838

Neprestani zmagoviti letalski boji

še ena angleška podmornica potopljena — 170 angleških oklepnih vozil uničenih

Glavni Stan italijanskih Oboroženih Sil objavlja:

Na egiptskem bojišču uspešno streljanje topništva.

V prvi desetini septembra je sovražnik na tem bojišču izgubil 170 tankov in oklepnih avtomobilov.

Naši lovci so prisilili v boj večje sovražne skupine po številu in so jih sestrelili štiri. Nemški letalci so sestrelili še dve letali v letalskem dvoboju, tri letala pa so bila uničena na tleh med poletom nad angleško letališče ob izlivu Nila.

Protiletalska obramba v Tobruku je zadela in v plamenih sestrelila letalo v bližini trdnjave.

Z dnevnih poletov se ni vrnilo eno letalo. Na Sredozemskem morju je topničarka »Orsa« pod poveljstvom poročnika bojnega broda Enrica Bucci potopila še eno angleško podmornico.

Boji za utrdbe pred Stalingradom

Nov prodor ob Tereku — Velike sovjetske letalske izgube

Hitlerjev glavni stan, 12. sept.: Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:

Južno od Novorosijska je pehota po hudih bojih zavzela zadnjo pristaniško utrdbo. Ob Tereku so nemške čete prebile sovražne postojanke in uničile baterije.

Pred Stalingradom se nadaljujejo hudi boji za utrdbe. Odbiti so bili sovražni razbremenilni napadi. Sovražni dovoz je bil zopet cilj težkih letalskih napadov. Poleg tega je bil ponoči bombardiran Stalingrad, prav tako pa letališče severno od mesta.

Jugovzhodno od Rževa so se ponesrečili ponovni napadi močnih sovražnih oddelkov, in sicer zaradi žilavega odpora nemških čet.

Južno od jezera Ladoga in iz Petrograda je sovražnik zastonj izvajal napade in je imel velike izgube. Nemška in hrvatska bojna letala so sovražniku na pripravljeni postojanki prizadejala hude izgube.

Visoko na severu je letalstvo napadalo sovražna taborišča čet in letalska oporišča.

Sovjetsko letalstvo je dne 10. in 11. septembra v letalskih bojih, pri katerih so sodelovali tudi italijanski, romunski, španski in madžarski lovci, izgubilo 171 letal. Pri tem je sodelovalo tudi protiletalsko topništvo.

Pogrešamo 14 lastnih letal.

V prvih desetih dneh septembra so Angleži na egiptovskem bojišču izgubili 170 tankov in oklepnih vozil.

Ob angleški južni obali in na jugovzhodu otoka so nemška letala včeraj z bombami težke vrste v polno zadela industrijske in prometne naprave. Ob obali zasedenih ozemelj na zahodu sta bili sestreljeni dve sovražni letali.

V noči na 11. sept. je prišlo na Rokavskem prelivu do bojnih trenj med angleškimi in nemškimi hitrimi čolni. Angleški čoln se je takoj potopil. Ostali čolni so po mnogih zadetkih, deloma v požaru zaobrnili.

Berlin, 12. sept. AS: Iz vojaškega vira se je izvedelo, da so nemške čete prizadejale sovražniku hude izgube med boji, ki so se včeraj razvijali v odseku pri Rževu. Tam je bilo uničenih 90 sovjetskih tankov.

Sovjetske letalske izgube

Berlin, 12. sept. AS: Severno od Stalingrada so nemška lovska letala včeraj sestrelila 49 sovjetskih letal. Nemški protiletalski topovi pa so sestrelili še 10 letal.

Finsko vojno poročilo

Helsinki, 12. sept. AS. Finsko vojno poročilo pravi med drugim, da je na vseh odsekih prišlo do spopadov patrol. Na Karelijski ožini so bili odbiti sovjetski napadi, nekaj ujetnikov pa je bilo zajetih. Finsko topništvo je v tem odseku razpršilo še druge sovražne oddelke in jim prizadejalo hude izgube. Na bojišču pri Uhtuji je bilo uničenih mnogo sovjetskih utrdb.

Stalingrad je popolnoma obkoljen

Berlin, 12. sept. AS: Najvažnejše obdobje včerajšnjih bojev na vzhodnem bojišču je tisto, ki pravi, da so nemške čete tudi južno od Stalingrada dosegle Volgo. Stalingrad je sedaj popolnoma obkoljen. To dejstvo je zelo važno za prihodnje ofenzive proti temu sovjetskemu središču. Timošenkove armade so v vedno večji nevarnosti, ker jim bo na ta način odsekana možnost umika proti notranjosti dežele.

Pred kratkim je londonski radio komentiral položaj Stalingrada in je pri tem navajal pisanje lista »Rdeča zvezda«, ki je pisal, da je položaj Stalingrada obupen. Boljševiški list pri tem opozarja na silovitost in številčno premoč napadalcev, ker so se na južnem delu bojišča morali branilci vkljub silovitemu odporu umakniti in zapustiti utrjen kraj. Značilno je, da tokrat zastopnik sovjetske vojske ne poudarja, da so se boljševiške čete umaknile na nove postojanke, pač pa kruto priznava, da so sovjetske čete morale zapustiti »operativni odsek«.

Pri silovitem boju ob prestolnici Volge ima velik delež nemško letalstvo. Kakor se je danes zjutraj izvedelo s pristojnega vira, se vse vrste nemških letal udeležujejo teh bojev, zlasti mnogo pa je strmoglavcev, ki razbijajo središče mesta. Tam so namreč boljševiki v zadnjih dneh zgradili celo vrsto utrdb. V zaporednih valovih so letalci silovito napadali zbirališča sovražnih čet, ki so se pripravljale, da bi zavzele nove obrambne postojanke. Med neštetimi letalskimi dvoboji je nemško letalstvo sestrelilo 49 sovjetskih letal, severno od Stalingrada pa je protiletalsko topništvo sestrelilo 10 letal.

Tudi včeraj je nemško letalstvo bombardiralo prometne zveze pri Astrahanu. Na drugih odsekih ruskega bojišča so se ponesrečili vsi sovjetski poskusi. Jugozahodno od Kaluge in severnozahodno od Medina je sovražnik izvedel samo nekaj izvidniških poletov.

Veliki neredi v Severni Irski

Lisbona, 12. sept. AS: Iz Londona poročajo: »Daily Mail« objavlja naslednje podrobnosti o spopadih v Belfastu in v vsej severni Irski, do katerih je prišlo včeraj.

Ves včerajšnji dan so se razvijali po ulicah neredi. Popoldne so ti neredi v Belfastu zavzeli vznemirljiv obseg. Pristaši irske republikanske akcije so se oboroženi skrivali na strehah in v notranjosti hiš, v zakloniščih in drugod ter od tam streljali na policijo, ki je vršila preiskave po sumljivih hišah.

Ko so zvečer delavci zapuščali delo v tovarnah, je prišlo do spopadov med delavstvom in oboroženo silo. Ko so pokopavali dečka, ki so ga redarji ubili, je prišlo do hudih spopadov.

List poudarja, da je položaj zelo napet. Vlada severne Irske neprestano zaseda, vladna poslopja pa so zelo zastražena. Policijski oddelki so bili zelo okrepljeni.

Lisbona, 12. sept. AS. Iz Washingtona poročajo, da je general Little, načelnik ameriškega ekspedicijskega zbora izjavil, da se morajo ameriške čete v Angliji boriti z velikimi težavami, ker je oskrba iz Amerike zelo težavna in potrebuje ekspedicijski zbor mesečno pol milijona ton trgovskegia ladjevja. General je izjavil, da ni mogoče zmanjšati dovoza potrebščin, ker ameriški vojaki ne morejo ničesar žrtvovati od tistega, kar jim lajša bivanje v Evropi.

Churchillov govor je razočaral Moskvo

Buenos Aires, 12. sept. AS: Listi objavljajo poročilo agencije Asociated Press, ki pravi, da so v Moskvi zadnji Churchillov govor zelo hladno sprejeli. Sovjetski tisk ta govor le malo omenja. List »La Nacion« pravi, da so Rusi nerazpoloženi zaradi tega, ker zavezniki ne drže svoje besede in ne pomagajo dovolj Rusiji.

Stockholm, 12. sept. AS: Iz Londona poročajo, da so vladni krogi z velikim zadovoljstvom sprejeli resolucijo kongresa strokovnih zvez, ki odbija predlog o takojšnji otvoritvi druge fronte v Evropi. Neki član vlade je s tem v zvezi izjavil: Želo nas opogumlja, ko vidimo, da javno mnenje začenja razumevati, da naloga vlade ni ravno lahka.

Aretacije komunističnih morilcev v Madridu

Madrid, 12. sept. AS: V Madridu so aretirali 40 oseb, ki so med državljansko vojno bile člani rdečega vojnega sodišča v Madridu. Ti sodniki so obenem tudi izvrševali smrtne obsodbe. To sodišče je obsodilo na smrt in nato poklalo nad 100 oseb, med temi tudi sina generala Aranda. Med temi ubijalci so bile tudi tri ženske, ki so se zlasti odlikovale po svojem zverinstvu.

Umor irskega policijskega uradnika

Lizbona, 12. sept. AS. Preteklo noč je bil v predmestjih Dublina na tajinstven način umorjen podčastnik irske policije neki O'Brien. Dva zakrinkana moška sta počakala O'Briena, ko se je vrnil na svoj dom in ga pedrla z revolverskimi streli. Več slučajnih potnikov je planilo za morilcema, vendar se jim ni posrečilo ujeti ju. Drugi ljudje so skočili k ranjencu, toda vsaka pomoč je bila že zaman. Nesrečni policijski podčastnik je bil zadet v srce in je kmalu izdihnil. Zločin je naredil na prebivalstvo močan vtis. Listi se omejujejo le na poročila o pričetku preiskave. Da bi izsledili morilca, je bila razpisana nagrada 5000 funtov za tistega, ki bi mogel dati kakršnekoli podatke za izsleditev. Ubiti O'Brien je bil v Dublinu znan posebno med domoljubnimi organizacijami, kjer je imel veliko prijateljev. Zdi se, da je nedavno opozoril voditelje irske republikanske vojske na neke ljudi, ki so bili angleški vohuni in se jim je posrečilo vrniti se v vrste njihove organizacije. Vse kaže, da je bil pokojnik žrtev svojega domoljubnega prepričanja.

Gospodarski sporazum med Bolgarijo in Romunijo

Sofija, 12. sept. AS. Uradno je bilo objavljeno, da so se ugodno zaključila gospodarska pogajanja med Bolgarijo in Romunijo. V ponedeljek bodo podpisali novo trgovinsko pogodbo med obema državama.

Willkiejev neuspeh v Turčiji

Carigrad, 12. sept. AS. Wilkiejevo bivanje v Turčiji ni napravilo velikega vtisa na turško javno mnenje. Njegov prihod, pa tudi njegov odhod nista bila opažena. Turški časnikarski krogi izjavljajo, da je predsednik republike raje odpotoval, da mu ni bilo treba sprejeti poslanice, ki mu jo je Wilkie prinesel od Roosevelta, turški predsednik vlade pa se je vrnil v Ankaro komaj nekaj ur pred odhodom odposlanca ameriškega predsednika.

Letalska nesreča v Gibraltarju

Tanger, 12. sept. AS: Iz Algecirasa se je izvedelo, da je leteča trdnjava priletela v Gibraltar, ko pa je pristajala, je treščila ob tla in se razbila. Letalo se je vnelo in so bila trupla štirih članov posadke popolnoma zoglenela.

Preganjanje Nemcev v Braziliji

Buenos Aires, 12. sept. AS: »Nacion« poroča iz Rio de Janeira, da so policijski organi aretirali dva nemška nameščenca v brazilski tovarni »Bayer« v San Paolu. Zaprli so jih, ker so ju sumili sabotažnih dejanj in so ju takoj ustrelili.

Industrijska pogajanja med Madžarsko in Nemčijo

Budimpešta, 12. sept. AS. V Budimpešti se sedaj razvijajo pogajanja med nemškimi in madžarskimi industrijci. Pogajanj se udeležuje tudi minister dr. Clodius. Sklenili so ustanoviti odbor, ki bo določal način za tesno sodelovanje zlasti na polju proizvodnje kemičnih izdelkov.

Silne nevihte v Španiji

Madrid, 12. sept. AS: Silne nevihte s točo so se razvile nad pokrajini Estremadura in Stara Castilija. Škoda je ogromna. V Toledu je bilo nekaj mestnih četrti poplavljenih in so jih morali izprazniti. Toča je uničila vsa polja v obeh pokrajinah. Železniška proga med Algodorjem in Toledom je bila prekinjena, brzojavne in telefonske zveze so bile na več mestih pretrgane. V Argesu je bilo porušenih več hiš in dve osebi sta bili ubiti. V Genili je vse hiše poplavila voda. V Madridu so bili nižji deli mesta poplavljeni, prav tako pa je bila poplavljena tudi podzemska železnica. Vojaške oblasti so morale poslati na pomoč čete.

Nov rekord švedskega tekača

Stockholm, 12. sept. AS. Slavni švedski tekač Gunder Haegg je postavil nov rekord na tri angleške milje, ki jih je pretekel v 13 minutah, 33 sikundah in 4 desetine. Prejšnji rekord je imel Finec Macki, ki je pretekel to progo v 13 minutah, 42 sekundah in 4 desetine. Tako je Haegg, ki ga nazivajo »fenomenalnega tekača«, postavil v treh mesecih osem novih svetovnih rekordov, ki mu jih bo težko odvzeti.

Bolgarsko odposlanstvo potuje v Rim

Sofija, 12. sept. AS. V najkrajšem času bo v Rim odpotovalo bolgarsko odposlanstvo, ki bo s pristojnimi italijanskimi oblastmi razpravljalo o obsegu trgovinske izmenjave med obema državama za prihodnje leto. Odposlanstvo bo vodil podravnatelj za zunanjo trgovino Čergajev. V odposlanstvu bodo predstavniki kmetijskega ministrstva, zunanjega ministrstva in narodne banke. Proti koncu tekočega meseca pa bo odšel v Rim na uradni obisk bolgarski trgovinski minister Zaharijev in bo gost ministra Riccardija.

Severna Afrika: Angleške vojne ujetnike peljejo italijanski vojaki v ujetniško taborišče.

Razgovori s slovenskim ljudstvom:

Komunistična izkušnja

Časnikar Alessandro Nicotera je sinoči govoril po Radiu Ljubljana:

Usoda hoče, da mora vsak narod plačati svoj krvni delež komunizmu. Je to neke vrste božja kazen, kateri se ne more nihče izmakniti. Tako je tudi slovensko ljudstvo že doživelo svoje izkušnje s komunizmom, in je tudi že doseglo, ali pa je na poti do tega, da bo doseglo z izkušnjami na lastni koži zaključke in spoznanja, do katerih so drugi že prej prišli po isti ceni.

Treba bi bilo pripomniti samo nekaj: potem ko je Evropa že toliko izjavila in toliko storila proti komunizmu, tako da se ga je vsak narod korenito rešil, res ni bilo potrebno, da bi Slovenija, ki je nekako po naključju ostala neprizadeta od komunizma, morala videti strahote komunizma. Slovenci bi se prav lahko izognili te grozne in krvave izkušnje, toda temni elementi so imeli vedno pripravljene nove zvijače, s katerimi so pripravili Slovencem varljivo past, v katero so padli Slovenci kakor nebogljeni otroci. Tega ne trdimo mi, ampak vsi tisti, ki so, potem ko so bili zapeljani s komunistično propagando za šest mesecev ali kar za celo leto, sedaj med vsemi tistimi, ki so spregledali. Še enkrat je bilo ubogim Slovencem, ki so bili brez sposobnih voditeljev, ki naj bi jim kazali pravo pot, usojeno doživeti nevarno iluzijo; še enkrat so se Slovenci, potem ko so zaplavali v temo varljivih nad, znašli na suhem prav tam, kjer so bili v začetku.

Zadoščalo bi, če bi malo bolj poslušali glas modrosti, pa se jim to ne bi zgodilo. V resnici je bilo prav lahko predvidevati, kaj je hotela doseči komunistična organizacija, in prav lahko je bilo uganiti, kam bodo dospele italijanske divizije.

Nasprotno, ne gospodje! Slovensko ljudstvo je vztrajalo v zmoti; kadar se zdi nekomu misel dobra, se mu v petih minutah razgreje v glavi.

Slovenski narod ne pusti, da bi ideje dozorele.

Trenutek, ustavimo se za trenutek! Mi ne mislimo tako o slovenskem ljudstvu. Če bi morali dati definicijo o slovenskem ljudstvu, bi ga imenovali kmečkega, konservativnega, katoliškega, delavnega in miroljubnega. Toda ima nekaj ljudi, ki se tako radi navdušijo; mnogo teh je med mladino, ki se ji lahko to deloma

(Nadaljevanje na 2. strani)

Podžupan comm. S. Tranchida med časnikarji

Ljubljana, 12. sept. 1942.

Danes dopoldne ob enajstih je g. podžupan mesta Ljubljane comm. S. Tranchida obiskal slovenske časnikarje v njihovem domu. Visokega gosta so sprejeli in pozdravili predsednik in člani odbora časnikarskega društva, prišli pa so tudi zastopniki vseh listov z glavnimi uredniki na čelu in mnogo članov časnikarske organizacije.

Podžupana, ki je prišel v spremstvu tiskovnega referenta g. Gabra, je s prisrčnimi besedami pozdravil predsednik organizacije g. Železnikar. Zaželel mu je iskreno dobrodošlico in se mu zahvalil za vse, kar je storil za naše časnikarje. V svojem odgovoru je g. podžupan izrazil svoje veliko veselje, da je lahko prišel med časnikarje, kajti sam je bil včasih časnikar in zato prav dobro razume in ve ceniti delo in položaj časnikarskega stanu. Zlasti pa je podčrtal lepe naloge, ki jih ima časnikarstvo v tako lepem in lepo se razvijajočem mestu, kakor je Ljubljana.

Odlični gost se je med časnikarji še dolgo zadržal v prijateljskem razgovoru in se zlasti poučil o socialnih razmerah slovenskega časnikarskega stanu. Časnikarjem so se pri pozdravu g. podžupana in razgovorov z njim udeleževali tudi strokovnjaki pri Zvezi svobodnih poklicev g. dr. Fabroni in predsednik Zveze g. inž. Milko Pirkmajer.

Nova emisija 9 letnih bonov

Uradni list v Romi objavlja v št. 211 z dne 8. septembra zakonski dekret o novi emisiji devetletnih blagajniških državnih zapiskov s premijami, ki zapadejo dne 15. septembra 1951. Ta emisija je v zvezi z zapadlostjo 4% blagajniških bonov, ki zapadejo dne 15. februarja 1943. Izdani so bili ti boni leta 1934.

Emisija novih bonov je poverjena posebnemu konzorciju vodilnih denarnih zavodov in bodo novi boni nosili 4% obresti, te obresti so plačljive dvakrat na leto in sicer dne 15. marca in dne 15. septembra. Emisijski tečaj je določen na 92 za 100 imenske vrednosti. Novi boni se lahko vpišejo ali v gotovini ali s prejšnjimi devetletnimi boni z zapadlostjo dne 15. februarja 1943.

Emisijski tečaj novih bonov odgovarja lanskim bonom, ki so imeli obrestno mero 5%. vendar pa je bil emisijski tečaj višji, znašal je namreč 97.5%.

Znižanje obrestne mere odgovarja dejanskemu položaju na italijanskem kapitalnem in denarnem trgu, saj znašajo donosi delnic po borznih tečajih povprečno 3.5%, obligacij pa 4.5%, dočim znaša donos pri novem posojilu 4.35% ne računajoč seveda premij, katerih je vsakega pol leta 58 za 2.4 milijona lir. Višina vpisa novih bonov je neomejena.

•

Prva hrvatska tvornica sladkorja v Osjeku je imela v lanskem letu dobička 2.817 milij. kun in bo izplačevala 5% devidende.

Jožef Löbel

Povest o insulinu

I.

V Strassburgu so operirali psa

»Hitro! Za božjo voljo, hitro! Rešite mojega očeta, gospod profesor! Pojdite takoj, prosim vas, gospod profesor, pojdite takoj!«

Gostje so prestrašeno pogledali proti vratom.

Na pragu je stal ves zmešan sluga. Mlado dekle, oblečeno v večerno obleko rožne barve, ga je odrinilo vstran od vrat.

Oprostite mi, ... odpustite mi, če sem kar tako planila v sobo ...« pravi s pretrganim stokajočim glasom dekle in trepeta po vsem telesu. »Moj oče je v nezavesti, rešite ga, mi stanujemo tu zraven, nekaj korakov vstran... V zadregi sem kar prišla k vam ... pridite takoj, takoj!«

Profesor Naunyn, hišni gospodar, vstane in se približa deklici. S svojim toplim, dobrim glasom ji reče:

»Pogum, draga deklica! Grem z vami.«

Obrne se h gostom ter pravi:

»Ne vznemirjajte se, gospodje: mislim, da stvar ni tako nevarna in da bom kmalu spet nazaj... Dragi Minkovski, želel bi, da me spremljate!«

Vitek mladenič se je takoj spoštljivo dvignil. Imel je očala, privezana na črno vrvico ter navzgor privihane brčice, kakor je pač zahtevala takratna moda. Bil je to dr. Oskar Minkovski, asistent profesorja Naunyna, ki ga je slavni klinik pripeljal s seboj takrat, ko je bil pred enim letom imenovan za profesorja na univerzi v Strassburgu. Šef je zelo cenil tega svojega učenca, ne samo zaradi njegove pridnosti in vztrajnosti, ki bi lahko bile večje, temveč zaradi njegove bliskovitosti v razumevanju in dojemanju. Zaradi teh lastnosti je imel rad njegovo družbo. In tako se je dr. Minkovski počutil kakor doma v majhnem paviljonu na Elisabethstrasse, ki ga je univerza dala na razpolago svojemu slavnemu članu.

Zato je tudi danes brez kakega vprašanja šel v delovni kabinet hišnega gospodarja, vzel vedno pripravljeno torbo z instrumenti ter pohitel za profesorjem, ki je že odšel iz hiše.

Na dvorišču, ki je ločil paviljon od ulice, je dohitel Naunyna in deklico.

In tako je mogel slišati, kako je deklica s solznimi očmi odgovorila na profesorjevo vprašanje:

»Že proti večeru je oče tožil, da ga boli glava. Vendar je vztrajal pri tem, da sva mati in jaz šli na koncert, in skoraj bi se razjezil, ko je mama rekla, da bi rajši ostali pri njem doma. Ah, če bi ga poslušali! Ko sva se vrnili domov, moj Bog!, sva ga našli v nezavesti. Ječi na strašen način in silovito trpi. Pomagajte mu, gospod profesor, prosim vas, rešite ga!«

Medtem so prišli na vogal Elisabethstrasse blizu ene izmed redkih velikih hiš ob tej cesti. Deklica je peljala profesorja po slabo razsvetljenih stopnicah ter ga skozi odprta vrata in po dolgem hodniku pripeljala v bolniško sobo.

Na postelji je oblečen ležal mož petdesetih let, negibno. Bil je zelen v obraz ter dihal globoko in s težavo.

Ob postelji je spala še vedno s plaščem in klobukom kakor je prišla od koncerta njegova žena, v obupu.

Naunyn je takoj potipal zapestje nezavestnega bolnika. Minkovski je zgrabil za drugo roko, ki je brez življenja visela ob postelji. Sklonil se je nad bolnika in rekel:

»Ali duhate profesor: po kisu diši!«

Naunyn je prikimal. S pritajenim glasom je odgovoril:

»Brez dvoma gre za coma diabeticum.«

Obrnil se je k ženi in vprašal:

»Vaš mož je imel sladkorno bolezen, je imel .. ima sladkorno bolezen?«

Žena je tiho prikimala.

Namesto nje je odgovorila deklica:

»Že mnogo let ima oče sladkorno bolezen .. «

Naunyn je pregledal zenice, ki so bile zelo zožene in ki so samo slabotno reagirale ob luči. Potem se je počasi dvignil.

»Da,« je rekel ter si pobožal brado, »najbolje je, če daste prepeljati Vašega moža na mojo kliniko, kjer lahko zanj bolje in hitreje skrbimo kakor tukaj. Dr. Minkovski bo ukrenil vse potrebno.«

Asistent se je lahno priklonil.

Ko je profesor Naunyn zapuščal sobo, ga je žena prijela s tresočo roko in vprašala:

»Profesor, povejte mi čisto resnico: ali je še kaj upanja?«

Zdravnik jo je gledal trenutek brez besede. Nato se je izognil vprašanju:

»Na kliniki bomo storili vse, kar je mogoče. Medtem pa je treba potrpeti in ne izgubiti upanja.«

Stopil je na ulico in zavzdihnil. Tesno mu je bilo pri srcu, čeprav se je kot zdravnik utrdil v gledanju trpljenja. Ubogi ljudje! Biti mora nekaj groznega, vrniti se od koncerta in najti očeta, moža na smrtni postelji! (Dalje.)

(Nadaljevanje s 1. strani)

oprosti, saj nima zadostnih izkušenj; potem so politikanti, ki jih je v Sloveniji za tako majhen narod preveč; dalje fanatični ideologi, ki kakor hitro se oklenejo kakršne koli ideje, to spremene v smodnik, ker po njihovem mnenju srednje poti ni: vsaka misel, prva, ki gre skozi njihove bolne, nedostopne in nekulturne možgane, mora užgati.

Tako imenovani intelektualci, profesorji, so najhujši podpihovalci; igračkajo se z idejami, toda vedeti bi morali — če bi šlo za ljudi, katerih kultura je enako vredna njihovi modrosti — da se lahko najboljša ideja sprevrže v smodnik, kadar je ne obravnavamo z modrostjo in pravo pristojnostjo.

Tako se celo ljudstvo, ne da bi vedelo kako, prestrašeno, pod najrazličnejšimi vplivi, razcepljeno, terorizirano in, če hočete, prepričano, na lepem lahko znajde, da sledi takim ljudem naravnost v pekel.

Ko so ljudje verovali in ko so jim vcepili v glave, da so domači boljševiki tako močni, da bodo lahko očistili slovenska tla italijanskih čet, ko se od nikoder ni dvignil noben krik, ki bi opozarjal, da je to le past, ki so jo nastavili komunisti, da bi potegnili vse ljudstvo v revolucijo, tedaj je prišel pravi čas. Ta je dokazal vsem neodgovornim elementom, ki so pričakovali direktiv, da gredo tudi Slovenci veliki in zdravilni komunistični preizkušnji nasproti.

Dobro vemo, zakaj se ni dvignila nobena roka, da bi zaustavila ljudstvo na robu prepada. Če bi nekdo zakričal: »Ne zaupajte tem bandam, saj vendar delajo za Stalina!« bi v resnici rekel najčistejšo resnico; toda (to je kočljiva točka vprašanja) to bi veljalo kot veleizdajalski zločin proti domovini in to bi pomenilo pomoč tujcu.

Pojdimo torej k bandam, pojdimo vendar tja: tja gremo tudi mi, ki vemo, za kaj gre. Gre za ponovitev Origenove žrtve, da nagajamo okupatorju. Ali ni nikdo mislil, da okupatorja tako boleče žrtve ne zanimajo v tisti meri, kot zanimajo te same prvoboritelje? Ali ste že videli večjo budalost?

Vsak Italijan bi kot prijatelj lahko prihranil Slovencu vsaj trdi nauk dogodkov in bi lahko točno določil oni sigurni dan, ko bi vsakdo bil v stanju napisati roman z nadaljevanji, bolj ali manj kriminalnega značaja, na pol tragičen, na pol komičen, z naslovom: »Utvare partizana.«

O tem pričajo — izvlečki tozadevnih listin, ki so padli tudi v naše roke — slabo in površno vzgojene deklice, ki so se »nekega nesrečnega dne, ne da bi hotele poslušati dober nasvet, ki bi jim ga v gotovih primerih lahko dala mati, znašle v spopadu s še slabšimi seksualnimi komplikacijami.

Tako sedaj »skesanci« in oni, ki so »spregledali«, obtožujejo že v naprej predvidevane žalostne bolečine. Sedaj nam poročajo lepo odkritje, da se bande ne bojujejo za Slovenijo, temveč za Stalina, mogoče za Trockega. Ta je umrl žalostne smrti kot vedo vsi, pa se vendarle še najde kdo, ki se zanj bojuje. Toda bojujejo se tudi junaško za to, da ukradejo enega prešiča, drugi se dela kakor da se bojuje, tretji pa se bojuje na desnem krilu, da bi omogočil ljudskemu komisarju pobeg na levem krilu; vsekakor je to resničen polom, brodolomska pustolovščina.

Vse to so bile stvari, ki so jih predvideli in ko so jih mogli predvideti oni, ki so v Evropi doživeli iste izkušnje. Nekega dne, ko bomo dobre volje, bomo postali improvizirani preroki, da bi napovedovali to, kar se bo zgodilo v bodoče.

Ta »nesmiselna pustolovščina« (te besede se najdejo v izpovedih enega izmed tolikih, ki so izpregledali) naj bi imela svoj izvor v strahu, da ne bi postali sodelavci tujca.

Oni, ki so se morali izlizati med tem, da bi jih imeli za lojalne in med tem, da bi se postavili na stran upornikov, so pokazali, da so zelo malo mislili in da so si mašili ušesa.

Sedaj bi se lahko naredila majhna bilanca, da bi se videlo, kdo je pretrpel več škode. Bilanca je že narejena in si jo lahko zato prihranimo mi, ki smo nudili mirno delo, ne da bi karkoli zahtevali v zameno. Pasivnost dokazujejo oni, ki so »spregledali«, ki so boljše priče kot mi, ker so osebno bili udeleženi pri uničevanjih in ruševinah. Vsi zatrjujejo, da je polom zelo velik (za Slovence namreč).

So pa še nekateri, ki se, kadar so dosegli neko mejo v prehodu od napak k temu, da so postali pomagači, od pomagaštva do zločinov in od zločinov k razbojniški druščini, ki se sprašujejo: »Kaj vendar delamo?«

Malo odlični gospodje, vi uničujete vse premoženje, tudi moralno, uničujete premoženje, katerega je treba s trudom obnoviti in ki bo ostalo uničeno, ne vemo, do kdaj še.

Bilo je ljudstvo, ki si je poleg gotovega materialnega blagostanja ustvarilo tudi neko stopnjo kulture, neki življenjski standard in doseglo duhovno samobitnost. Glejte, kako se je strmoglavilo v negotovost in bedo. Sedaj ti gospodje vidijo, kaj so napravili.

In upamo, da nekega dne ne boste obdolževali zaradi tega Italije, ki ne nosi niti najmanjše krivde zaradi tega uničevalnega dela kot se lahko bere v Ustavi z dne 3. maja.

Poveljstvo napadalnih oddelkov Črnih srajc proti podlemu obrekovanju

Ljubljana, 12. sept.

Poveljstvo napadalnega oddelka Črnih srajc je sklenil ovaditi vojaškemu sodišču neko Trček Ano, N. ter Josipine, rojene v Ljubljani in stanujočo na Tržaški cesta št. 5, ker je zakrivila zločin obrekovanja.

Trčkova je namreč ovajala Slovence, o katerih je vedela, da niso krivi, ter jim pripisovala posest orožja, streliva in komunističnega propagandnega materiala. To je delala z namenom, da bi bile obsojene osebe, katerim je bila dolžnica za denar, do katerega je prišla v zadnjem času na sleparski način.

Vsa javnost bo z velikim odobravanjem sprejela to odločitev Poveljstva napadalnega oddelka Črnih srajc na znanje. Z izročitvijo Ane Trčkove so dovolj jasno opozorjene vse tiste podle duše, ki iz osebnega maščevanja, iz koristolovskih vidikov ali iz drugih podlih ozirov izrabljajo resnost sedanjega časa ter spravljajo nedolžne ljudi v nesreče. Zaradi takih zločinskih dejanj pade gorje na nedolžne ljudi, poštenjake, ki so postali žrtev podlega obrekovanja ali preračunanih osebnih ali skupinskih nizkotnih koristi. Vsi pošteni ljudje bodo z veseljem pozdravili to odločitev, da se izroči Ana Trčkova Vojaškemu sodišču. Obenem pa je to jasen namig vsem sorodnim elementom, naj si v bodoče dobro premislijo pred takim umazanim dejanjem.

Gospodarstvo

Gospodarstvo Indije

Po nemških virih je gospodarstvo Indije naslednje:

Indijsko gospodarstvo je popolnoma usmerjeno v delo za interese Anglije, ki ga tudi kapitalno obvlada. Anglija je Indiji vsilila moderno in visoko rentabilno izvozno gospodarstvo, nasprotno pa je domače indijsko gospodarstvo pustila v stanju zanemarjenosti. O pravi industrializaciji Indije ni govora, dohodki v Indiji so izredno nizki, znašajo komaj 80—100 mark letno. Preračunan na enega prebivalca je narodni dohodek v Indiji najnižji na svetu. Dohodek znaša samo tretjino do polovice dohodka kot ga ima prebivalstvo Sovjetske Rusije, četrtino dohodka na Japonskem, šestino dohodka v evropskih državah in povprečno komaj desetino dohodka v anglosaških državah.

Hektarski donosi v Indiji so izredno nizki. Industrijsko prebivalstvo tvori samo 0.5% vsega prebivalstva (v Nemčiji 20%, na Japonskem 10%).

•

Zvišanje glavnice Italijanske družbe za lignite. S kraljevim ukazom je dovoljeno zvišanje glavnice Italijanske družbe za lignite od 60 na 100 milij. lir. Novo glavnico bo v celoti dala država. Za izvrševanje preiskav v terenih, kjer je lignit, bo država družbi dala letno 3 milijone lir in sicer vsako leto do konca vojne. Prispevek 3 milij. lir je že vsebovan v proračunu ministrstva za korporacije za 1942-1943.

Znižanje obrestne mere za navadne blagajniške bone. Izšel je ministrski ukaz, s katerim se določa za nove navadne blagajniške zapiske države, ki bodo izdani po 10. septembru letos, naslednja obrestna mera: za 3—4 mesečne bone 3% letno v naprej, za 5—6 mesečne bone 3.25%, za 7—9 mesečne bone 3.75% in za 10—12 mesečne bone 4% letno v naprej.

Posojila mesta Osjek. Mestna občina Osjek je najela pri Osrednjem zavodu za socialno zavarovanje posojilo v znesku 50 milij. kun, da bi s tem zneskom vrnila posojilo Prvi hrvatski štedionici in izvrševala nova dela. Predvsem nameravajo zgraditi nov vodovod, v ta namen bo tudi državna blagajna dala 10 milij. kun brezobrestnega kredita.

Donos carin na Hrvatskem. Donos carin na Hrvatskem je znašal od aprila do decembra lani 200 milij. kun, januarja letos pa je dosegel najvišji znesek 70 milij. kun. Podobno se je razvijal tudi donos prometnega davka in trošarin, trošarine in prometni davek so dali od aprila 1941 do decembra 1941 445 milij. kun, od tega v aprilu 1941 21, decembru 105, januarja letos pa že 152 milij. kun.

Zvišanje glavnice Bate v Borovem. Bata v Borovem bo zvišal glavnico od 40 na 150 milij. kun za nove industrijske investicije.

Nova delniška družba v Zagrebu. V Zagrebu je ustanovil Hrvatski Radiša delniško družbo z glavnico 20 milij. kun, ki bo pevzela od države razlaščena podjetja Milinov, Zagrebški magazin in Bratje Klein.

Likvidacija. Prva hratska obrtna banka d. d. v Zagrebu je stopila v likvidacijo.

Nova delniška družba v Belgradu. V Belgradu je bila ustanovljena Kemična industrija d. d. za izdelovanje desinfekcijskih sredstev in drugih kemičnih proizvodov. Glavnica znaša 1 milij. din. Pri njej je udeležena mestna občina belgrajska s 49%.

Delovni čas v Srbiji. Za časa trajanja sedanjih razmer je najvišji delovni čas za industrijska, obrtna ter trgovska podjetja v Srbiji najmanj 10 ur dnevno ali 60 ur tedensko. V premogovnikih je delovni čas omejen na 8 ur dnevno ali 47 ur tedensko. Za izjeme je pristojno ministrstvo za socialno politiko in ljudsko zdravje.

Madžarska bo dobavila sladkor Srbiji. — Med srbsko in madžarsko vlado je prišlo do sporazuma, po katerem bo Madžarska dobavila Srbiji 100 vagonov sladkorja. Kaj bo v zameno dobavila Srbija, še ni znano.

Železno varčevanje v Nemčiji je dalo doslej okoli 750 milij. mark.

Drog zastave tako zvanega »Prvega proletarskega udarnega bataljona Toneta Tomšiča«; zastavo so zaplenili sardinski grenadirji v sedežu »komunistične komande« pod Rogom pri Kočevju, skupno z veliko količino materiala in osebno prtljago Aleksija Beblerja, enega glavnih eksponentov partizanske organizacije. V prtljagi so bila očala, osebno perilo in razne intimne stvari ženske, ki ga je spremljala.

Smrt F. Pogačnika, podžupana v Dev. Mar. v Polju

Iz maščevanja, ker je obrnil hrbet »krščanskemu socializmu«, so partizani ubili vzornega družinskega očeta Feliksa Pogačnika in ženo Marijo

Dokončno je sedaj znano, da so komunistični partizani ubili splošno znanega poštenjaka in skrbnega ter vzornega družinskega očeta, Feliksa Pogačnika, podžupana v Devici Mariji v Polju ter njegovo ženo Marijo Pogačnik, rojeno Perčič.

Pokojni Pogačnik je bil ugrabljen v noči na prvi petek meseca avgusta skupno s sinom Brakotom. Njegova žena Marija je bila ugrabljena v nedeljo 2. avgusta popoldne v Podlipoglavu, ko je v družbi dveh domačink peljala žito v mlin in hotela nazaj grede obiskati svojega bolnega očeta. Ugrabitev je moral gledati njen desetletni sinko Viljem, ki je bil tudi ž njo. Oba, očeta in mater, so partizanski zločinci potem ubili pri Polici, sina pa odpeljali s seboj ter ga hoteli vzgojiti za čistokrvnega komunista, da bi se na ta način maščevali nad očetom.

Kakor dokazujejo razna pripovedovanja ljudi, so Pogačnika in njegovo ženo domači partizani ugrabili iz maščevanja, ker Pogačnik, ki je bil nekdaj sam član krščansko socialistične delavske organizacije, ni hotel slediti svojim tovarišem, ko so ti sprejeli komunistično ideologijo, temveč je ostal še dalje zaveden kotoliški delavec in vreden učenec pokojnega dr. Kreka. Ta njegova poštenost je bila njegovim komunističnim tovarišem trn v peti, in zato so sklenili Pogačnika umoriti. Prav dobro je znano, kdo so krivci, ki so sodelovali pri tem zločinu. Nekateri so že ubiti, drugi se še potikajo in skrivajo po gozdovih pred neizprosno roko pravice, ki jih bo prej ali slej dosegla. Ti so predvsem: prosluli zločinec **Sotler, Trošt Boris,** falirani študent, njegov brat ter njegov stric enakega imena, prej delavec v Vevčah.

Pokojni Feliks Pogačnik je bil dolga leta tovarniški delavec v vevški papirnici. Nazadnje je bil uslužbenec OUZD. Kot javni funkcionar v občini se je mnogo trudil za napredek domače občine, in to z velikim uspehom. Zaradi svoje poštenosti in neomajne značajnosti je bil pri poštenih ljudeh priljubljen, pri nepoštenih pa zasovražen.

Žena Marija Pogačnikova je bila vzorna mati in gospodinja. Doma je iz Zgornjega Kašlja. Pokojnika zapuščata štiri nepreskrbljene otroke.

Pokojni Feliks Pogačnik s svojo ženo Marijo

Drobne novice

Koledar

Nedelja, 13. septembra: Notburga, devica; Filip, mučenec; Amat, škof; Ligorij, mučenec; Mavrilij, škof.

Ponedeljek, 14. septembra: Poviš. sv. Križa; Rozula, muč.; Matern, škof; Krescencij, muč.

Torek, 15. septembra: Marija 7 žalosti; Nikomed, mučenec; Melitina, mučenica; Albin, škof, Aper, škof.

Novi grobovi

† **V Dobrunjah pri Ljubljani** je umrla gospa **Marija Remic** roj. Toni. Za njo žalujejo mož, dva sinova in tri hčerke poleg vnukov in vnukinj. Pokopali jo bodo v ponedeljek, dne 14. septembra ob 9 dopoldne na pokopališču v Dobrunjah. Naj ji sveti večna luč! Žalujočim naše iskreno sožalje!

Osebne novice

= **Poročita** se danes dopoldne v župni cerkvi sv. Petra v Ljubljani gdč. Zinka **Marinko** iz ugledne Marinkove družine v Prisojni ulici, in g. arh. Vlado **Gajšek.** Priči bosta inspektor drž. žel. g. Ivan Turk in nevestin brat g. Jože Marinko, industrijalec v Ljubljani. Mladi zakonski dvojici obilo sreče in božjega blagoslova na novi življenjski poti!

ZAHVALA. Vsem, ki ste nam ob tragični izgubi naše srčno dobre, nepozabne **OLGE** kakorkoli izkazali svoje sočutje, darovali cvetje in jo v tako častnem številu spremili na njeni zadnji poti, se prav srčno zahvaljuje **RODBINA FRANA MLAKARJA** mestnega učitelja v pokoju.

— **Za gg. duhovnike** bo ta mesec še en tečaj duhovnih vaj in sicer od ponedeljka 21. do petka 25. sept. Prosimo pravočasnih prijav, ker je število prostorov omejeno. — Vodstvo Doma duhovnih vaj v Ljubljani, Zrinjskega 9.

— **Združenje kmetovalcev opozarja,** da še mnogo kmetov ni dvignilo dovoljenja za prehod preko kontrolne črte v namen obdelave svojega polja. Zglasijo naj se čimprej v pisarni, Gosposvetska c. 2-I, in sicer v uradnih urah od 8 do 12 in od 4 do 7. Dodatno k zadnjemu poročilu obveščamo, da je za nekatere že odobren prehod preko bloka Studenec-Ig, medtem ko za one prosilce, ki jim je izstavila prehodne dovolilnice karabinjerska postaja Vevče, odobrenja še ni. Rešitve pa prihajajo vsak dan v manjšem obsegu.

— **Ravnateljstvo drž. klas. gimnazije** sporoča, da bodo vsi izpiti na uršulinski meščanski šoli v Nunski ulici, in sicer po temle redu: a) sprejemni predvidoma dne 18. in 19. septembra; b) popravni za četrtošolce 21., vsi drugi od 22. septembra dalje; c) tečajni v dneh po 21. septembru. Natančni razpored visi v veži uršul. meščanske šole. Kdor stanuje izven varnostnega mestnega pasu, naj si dobi pravočasno prepustnico. — Ravnateljstvo.

— **Ravnateljstvo I. moške realne gimnazije** javlja, da se bodo vršili **popravni, razredni in privatni izpiti od 16. t. m. dalje v poslopju II. deške ljudske šole na Grabnu,** Cojsova cesta. Pričetek izpitov bo 16. t. m. ob 8. Natančnejši razpored je nabit pred pisarno zavoda za Bežigradom in v veži ljudske šole na Grabnu. Prošnje za popravni izpit in spričevalo naj učenci prineso k izpitu. Za pismene izpite iz slovenščine in italijanščine kakor tudi risanja naj prineso učenci papir s seboj.

— **Ravnateljstvo IV. moške realne gimnazije v Ljubljani sporoča,** da se bodo izpiti v jesenskem roku vršili po sledečem razporedu: 1. Popravni in razredni izpiti za razrede I.—III. in V.—VII. 16. in 17. septembra; začetek ob 8. uri. 2. Višji tečajni izpit 18.—22. septembra; začetek ob 8. uri. 2. Višji tečajni izpit 18. do 21. septembra; začetek ob 8. uri. 4. Privatni izpiti od 18. septembra dalje; začetek vsakokrat ob 8. uri. 5. Sprejemni izpiti 23. in 26. septembra; začetek vsakokrat ob 8. uri. Natančni sporedi so objavljeni poleg ravnateljeve pisarne. Učenci, ki stanujejo zunaj črte, naj si pravočasno preskrbe propustnice, vsi pa, ki bodo delali pismene izpite, naj prineso s seboj pisalne potrebščine. Seja vsega učiteljskega zbora bo dne 15. septembra ob 9.

— **Drž. učiteljišče v Ljubljani.** Ravnateljstvo drž. učiteljišča v Ljubljani sporoča: 1. Ponavljalni in razredni izpiti bodo dne 16. sept. ob 8 po razporedu, ki je nabit na oglasni deski v veži Marijanišča. 2. Kdaj bodo sprejemni izpiti za I. letnik in kdaj in kje bo vpisovanje za učiteljišče, obe vadnici in otroški vrtec, bo ravnateljstvo še sporočilo. Ravnatelj.

— **Glasbena akademija in srednja glasbena šola.** Kdor želi biti na novo sprejet na Glasbeno akademijo ali srednjo glasbeno šolo, mora opraviti sprejemni izpit. Kolkovane prijave za sprejemni izpit je treba vložiti za oba zavoda v pisarni Glasbene akademije (Gosposka 8) do 15. t. m. Poučevali bodo solopetje, klavir, vsa orkestrska glasbila, kitara ter dramska in operna igra. Sprejemni pogoji so na vpogled pri tajniku zavoda.

— **Na I. moški meščanski šoli v Ljubljani (Prule)** se pričnо popravni, razredn iin završni izpiti v sredo, dne 16. septembra ob 8 na šoli na Grabnu (Zoisova cesta). Učenci, ki niso še vložili prošenj za popravni izpit, naj store to nemudoma. V skrajnem primeru naj jih prineso na dan izpita s seboj in jih izroče pred pričetkom izpita v pisarni. Prošnje morajo biti spisane na celo polo pisarniškega formata in kolkovane s kolkom za 4 lire, poleg tega pa jim je treba priložiti še toliko kolkov po 4 lire, iz kolikor predmetov polaga učenec popravni izpit. Podrobnejši razpored izpitov bo učencem objavljen v šoli.

— **Na drž. trgovski akademiji v Ljubljani** se pričnejo završni izpiti v septemberskem roku dne 17. septembra, razredni in popravni izpiti dne 22. septembra, dopolnilni izpiti za sprejem v III. razred in privatni izpiti dne 22. septembra po sporedu, ki je razglašen na uradni deski.

— **Vpisovanje v enoletni trgovski tečaj v Novem mestu** se vrši dnevno v novem šolskem poslopju na Šmihelski cesti v Kandiji od 9. do 11. ure. Pričetek pouka 21. septembra.

— **Privatna dvorazredna trgovska šola Zbornice za trgovino in industrijo,** Gregorčičeva ul. 27 (Trgovski dom, poleg Visokega komisariata) vpisuje vsak dan dopoldne.

— **Kdo je prvi urejeval arhiv novomeškega kapitlja.** Slučajno sem dobil v roke »Slov.« z dne 8. avgusta št. 181, v katerem je spis: Zanimive listine novomeškega kapitlja. V tem spisu je omenjeno, da se je začelo urejevanje tega ogromnega arhiva prvič l. 1880. in da je to delo takrat izvršil »nek novomeški frančiškan, čigar ime ni znano.« Naj navedem tu, da je bil ta frančiškan † p. Florentin Hrovat, nečak p. Lackota, profesorja in znanega slov. pisatelja, ki je bil tudi sam pisatelj. To vem, ker mi je to povedal sam p. Florentin, ko sem bil od l. 1883. do 1885. kaplan v Št. Petru pri Novem mestu in sva bila večkrat skupaj. Sicer pa omenja to tudi »Slov. biogr. leksikom« na str. 335., ko piše o njem; »uredil in katalogiziral je tudi listine novomeškega kapitlja.« — I. Šašelj.

— **Letošnjo Lajovčevo nagrado,** ki jo je razpisala, kakor vsako leto Glasbena Matica ljubljanska za gojence naše Glasbene akademije, je dobil skladatelj Petrič, ki je komponiral Grudnov tekst »Elegija«, za soli zbor in orkester. To resno in vsega upoštevanja vredno delo bo izvajal dirigent Drago Marija Šijanec v nedeljo, dne 13. t. m. popoldne ob 14.15 uri v ljubljanskem Radiu, in sicer bo pela sopranski solo Nuša Kristanova, tenorski part Janez Lipušček, zborovski del Radijski komorni zbor, orkestralno spremljevanje pa bo oskrbel radijski orkester. Na prvo izvedbo domačega dela opozarjamo.

— **Barometer še vedno visoko.** V soboto zjutraj je valovila na Barju in tudi na Ljubljanskem polju gosta, visoka megla. Bila je ob poznih jutranjih urah zelo gosta, da je bil razgled prav težaven. Pozneje se je razpršila. Barometersko stanje je od petka naprej še vedno visoko, toda napram petkovemu rekordu v soboto zračni pritisk nekoliko odjenjal. V soboto je barometer namreč padel na 770.1 mm, stanje, ki je še prav visoko nad normalo 764 mm. Dnevna temperatura se je v petek dvignila na +27° C. Jutranji minimum je v soboto bil + 12.6°, kakor je bil v petek.

Ljubljana

Vsem ljubljanskim zdravnikom

Po nalogu vojaške oblasti vabi mestni fizikat vse v Ljubljani stanujoče zdravnike, ki na kakršenkoli način opravljajo javno zdravniško službo, bodisi v bolnišnicah, sanatorijih, bolniških blagajnah, bodisi imajo privatno prakso, naj se današnjo nedeljo, 13. t. m. ob 10 zanesljivo zglase pri komandi Raggruppamento C. C. N. N. D'Assalto »Montagnac« v poslopju tehniške srednje šole na Aškerčevi cesti, kjer bodo dobili važna, zelo nujna poročila.

Razdeljevanje formularjev za prijavo kuriva

Včerajšnjo soboto 12. t. m. je pričela mestna občina razdeljevati posebne obrazce za kurivo v smislu novih uredb za ureditev proizvodnje, trgovine in porabe rudninskega kuriva, drv in lesnega oglja, ki sta izšli v 70. številki »Službenega lista« dne 2. septembra. Te obrazce bodo dostavljalci izročili hišnemu lastniku, hišnemu upravitelju oziroma hišniku, ki jih mora takoj dostaviti vsem družinskim glavarjem, poslovodjem trgovinskih oziroma gostinskih obratov, upravnikom zasebnih ali javnih uradov, upraviteljem ustanov in sploh vsakomur, ki je v hiši neposreden najemnik takih prostorov, ki potrebujejo kurivo bodisi za kuho ali za ogrevanje. Za podnajemnike bo napravil prijavo stanodajalec obenem z lastno prijavo. Vsak najemnik takih prostorov bo moral izpolniti dve tiskovini. Posebej opozarjamo, da morajo prijavo oddati tudi oni, ki imajo že dosti kuriva. Pred izpolnitvijo prijave naj vsak točno preščere navodila, ki so na obrazcu. Prijavni obrazci naj se ne mažejo, naj se ne pripogibajo, ker bodo uradu služili kot kartoteka. Posebej tudi opozarjamo, da je treba vse prijave izpolniti v metrskih stotih (q), t. j. 100 kg. Vsi najemniki prostorov naj te tiskovine takoj izpolnijo in naj jih vrnejo hišnemu gospodarju, upravitelju oziroma hišniku, kamor bodo prišli ponje dostavljalci že po treh dneh od dneva, ko so jih dostavili. Če dostavljalci ne bodo dobili pri hišnem gospodarju oz. upravitelju vseh formularjev, ne bodo čakali nanje, temveč bodo samo one, ki bodo pripravljeni. Pristojni urad pa zakasnelih prijav ne bo sprejemal.

Vsa industrijska podjetja kakor tudi vsi obrtniški obrati in delavnice, ki rabijo kurivo za pogon svojih produkcijskih naprav, bodo pa prejeli tiskovine direktno pri uradu za razdelitev kuriva pri korporacijskem svetu v Beethovnovi ulici od 15. t. m. dalje.

Opozarjamo tudi, da bodo prijavljene podatke kontrolirali na licu mesta posebni organi. Za kaznovanje neresničnih prijav je pristojno vojaško sodišče, kazni so pa do 2 let zapora.

*

l **V Marijinem svetišču na Rakovniku** bodo danes popoldne ob petih vse klopi na moški in ženski strani rezervirane za udeležence pobožnosti, ki bo ob tej uri na prošnjo Križanske Marijine moške kongregacije namenjene za može in mladeniče ljublj. mesta.

l **Sv. maša** za pokojnega g. Ivana Jakopiča, uslužbenca Vzajemne zavarovalnice, ob tretji obletnici smrti bo jutri, 14. t. m. ob pol sedmih v cerkvi Marijinega Oznanjenja pri oltarju sv. Križa.

l **Vpisovanje na Abiturientski tečaj T-I zbornice na drž. trgovski akademiji v Ljubljani** se vrši vsak dan od 10 do 12 do 26. t. m. Predavanja se bodo pričela 1. oktobra ob 8 zjutraj. Završni izpiti v septemberskem roku se pričnejo 17. t. m. po sporedu, ki je razglašen na uradni deski.

l **Vpisovanje v trgovsko učilišče »Christofov učni zavod« v Ljubljani, Domobranska 15, za Enoletni trgovski tečaj s pravico javnosti** prične 16. septembra. Vsa pojasnila dobite v pisarni ravnateljstva. Dijaki(nje) izven ljubljanske meje naj pravočasno zaprosijo za potno dovoljenje. Ravnateljstvo.

l **Izpiti na meščanski šoli v Liehtenturnovem zavodu.** 1. Popravni izpiti za učenke I., II. in III. razreda se pričnо 17. septembra ob 8; 2. Razredni izpiti za tiste učenke, ki zaradi opravičene odsotnosti niso bile ocenjene pri končnem redovanju, se pričnо 21. septembra ob 8. Za morebitne prepustnice preko meje je treba pravočasno poskrbite. — Uprava.

l **Na uršulinski gimnaziji** bodo vsi popravni sprejemne izpite, naj najkasneje do 15. septembra vložе pri ravnateljstvu lastnoročno pisano nekolkovano prošnjo. Prošnji prilože 4 lire za cerkveni kolek, spričevalo 4. razreda ljudske šole ter rojstni in krstni list. Sprejemni izpiti bodo 22. in 23. septembra. Izven meje stanujoče učenke lahko dobe pri ravnateljstvu potrdila za prehodnice.

l **Zahvala.** Gospod Jelčič Angelo je podaril kirurgični kliniki 1500 lir. — Najlepša hvala!

l **Trgovcem in pekom** bo mestni preskrbovalni urad začel deliti nakazila za moko, riž in testenine za drugo polovico meseca septembra v ponedeljek, 14. t. m. tako, da v ponedeljek pridejo na vrsto trgovci z začetnicami A do J, v torek, 15. t. m. z začetnicama K in L, v sredo, 16. t. m. z začetnicami N do O, v četrtek, 17. t. m. P. do S, v petek 18. t. m. Š do Ž, a v soboto, 19. t. m. bodo na vrsti vsi peki. Ta razpored velja tudi za trgovce, ki so člani Skupne nabavne in prodajne zadruge. Vse pa opozarjamo, da bodo dobili nakazila za toliko blaga, za kolikor bodo predložili odrezkov. Odrezke je treba predložiti za ono množino blaga, kolikor ga hoče trgovec dobiti **brez odbitka kala,** t. j. za 100 kg blaga je treba predložiti za 100 kg odrezkov in ne **več samo za 97 kg kot doslej.** Kalo bo obračunjen konec vsakega meseca za vse vrste blaga. Pri predlaganju odrezkov je treba ločiti odrezke za enotno moko in odrezke za koruzno moko. Vsi odrezki morajo **biti žigosani!** Pri oddaji odrezkov pa mora vsak predložiti seznam v dveh izvodih, koliko in kakšne odrezke oddaja. Trgovec ali pek mora vsak seznam tudi podpisati! En izvod bo ostal pri preskrbovalnem uradu, drugi potrjeni seznam pa bo dobila stranka nazaj. Že sedaj pa pripominjamo, da urad ne bo sprejel odrezkov, če ne bodo pravilno preloženi ali bodo pomanjkljivo opremljeni, bodisi s pomanjkljivimi podatki na ovoju ali nezadostno žigosani. Prav tako nihče ne more dobiti blaga izven prej navedenega razporeda. Vsi oni, ki doslej še niso dobili dosti velike množine blaga, kolikor ga potrebujejo za 15 dni, naj sedaj ob predložitvi odrezkov prilože zeleni knjigi o prejemu blaga poseben list z natančno navedbo množine in vrste blaga, ki ga še potrebujejo. Obenem vse opominjamo, naj se vestno ravnajo po teh navodilih, ker bo le na ta način mogoče preprečiti nepotrebno dolgo čakanje ter se tako ogniti upravičeni kritiki onih strank, ki svoje obveznosti izpolnjujejo natanko in vestno. Prav tako pa prosimo stranke, naj v urad ne pošiljajo oseb, ki uradniku ne vedo dati morebiti potrebnih pojasnil. Prihodnja nakazila bo urad delil spet od 1. oktobra dalje tako, da bodo trgovci in peki odslej dobivali nakazila samo **dvakrat na mesec.** Zato pa naj tudi vsak pazi, da bo imel dosti veliko zalogo potrebnega blaga.

l **Pri razdeljevanju drv po 80 kg** so seveda prvi na vrsti tisti, ki sploh še niso dobili drv, zato naj pa oni, ki so jih že dobili po 25 kg na osebo pridejo ponje šele po 20. septembru t. l., oziroma takrat, ko bo trgovec že odpravil druge stranke. Zaradi hitrejše delitve kuriva med prebivalstvo, naj pa ljudje ne zahtevajo samo žaganih drv, temveč naj bodo zadovoljni s celimi poleni.

l **Seznam davčnih osnov** javnih notarjev in odvetnikov bodo razgrnjeni do 25. sept., inženirjev, arhitektov, geometrov, stavbenikov in lekarnarjev do 27. septembra in carinskih posrednikov, borznih senzalov, trgovskih potnikov, zavarovalnih agentov, trgovcev z glasbili in radio aparati, časnikov in revij, urarjev, zlatarjev, pasarjev, optikov in trgovcev s fotografskimi potrebščinami bodo razgrnjeni do 28. septembra med uradnimi urami na magistratu v vratarjevi sobi v pritličju, soba št. 2.

l **Škatlje za poštne pakete** dobite najceneje v kartonaži na Emonski c. 2 in v knjigoveznici na Poljanski c. 12 (poleg gimnazije).

l **Balincarska tekma.** Jutri, 13. septembra, se vrši ob 9 dopoldne v Šiški v Št. Jernejevi ulici pri g. Šlibarju-Pogačarju balincarska tekma med balincarji iz Šiške in Rožne doline.

l **Živilski trg v znamenju paradižnikov.** Redka je bila med tednom izbira in prodaja paradižnikov. Veliko je bilo med gospodinjami povpraševanja po njih, kajti vsaka se skuša založiti s konserviranimi paradižniki. O konserviranju paradižnikov pa je bilo objavljeno že mnogo praktičnih receptov in navodil. Domači pridelovalci paradižnikov so na živilski trg pripeljali sedaj v soboto veliko množino zrelih paradižnikov, nekateri pa še zelene, ki so tudi dobri za konserviranje. Računali so, da bodo šli paradižniki dobro v promet. Presenečeni pa so bili, ko so bili že vsi branjevci na trgu založeni z velikimi kupi paradižnikov. Uvoženo je bilo iz Triesta do 3 vagone istrijanskih paradižnikov. In cena je bila po 2.30 lir kilogram, ko je bila poprej za več deset stotink višja, kajti paradižnikov je bilo v izobilju. Grozdje prvovrstno sicilijansko, nenavadno sladko in zdravo, je bilo po 8.90 lir kg. Tudi grozdja je bilo primerno dosti na prodaj. Hrušk malo. Med domačo zelenjavo je prevladovala glavnata solata. Bila je kmalu vsa prodana. Na prodaj je bilo dalje precej kumar za vlaganje. Na trg prinašajo ženi malih živali vedno več mladih zajčkov, ki jih ponujajo po ceni od 25 do 40 lir glava. Stari zajci so tudi po 100 in več lir. Promet na trgu je bil prav živahen.

Naznanila

GLEDALIŠČE. Drama: Nedelja, 13. sept. ob 14: »Konto X«. Izven. Zelo znižane cene od 10 lir navzdol. - Ob 17.30: »Kralj na Betajnovi«. Izven. Zelo znižane cene od 10 lir navzdol. — **Opera:** Nedelja, 13. sept. ob 16: »Don Pasquale«. Izven. Zniž. cene od 15 lir navzdol.

RADIO. — Nedelja 13. sept. 8.00 Napoved časa. Poročila v italijanščini — 8.15 Koncert organista Ulisse Matteya — 11.00 Prenos pete maše iz bazilike Presvetega Oznanjenja v Firenci — 12.00 Razlaga Evangelija v italijanščini (O. G. S. Marino) — 12.15 Razlaga Evangelija v slovenščini (O. G. Sekovanič) — 12.30 Poročila v slovenščini — 12.45 Koncert klarinetnega tria — 13.00 Napoved časa. Poročila v italijanščini — 13.15 Poročilo Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovenščini — 13.20 Operno glasbo izvajajo mladi umetniki — 13.50 Vojaške pesmi — 14.00 Poročila v italijanščini — 14.15 Koncert radijskega orkestra in komornega zbora, vodi dirigent D. M. Šijanec. Slovenska glasba — 14.45 Poročila v slovenščini — 17.15 Inž. Zupanič Ivo: Pravilna uporaba žvepla v kletarstvu — predavanje v slovenščini — 17.55 Koncert sopranistke Pavle Lovšetove — 19.30 Poročila v slovenščini — 19.45 Pisana glasba — 20.00 Napoved časa. Poročila v italijanščini — 20.20 Komentar dnevnih dogodkov v slovenščini — 20.45 V Olimpu Operete — 21.15 Filmsko glasbo izvaja orkester, vodi dirigent Barzizza — 21.45 Predavanje v slovenščini — 21.55 30 minut veselja. Orkester vodi dirigent Petralia — 22.25 Znani valčki — 22.45 Poročila v italijanščini

Ponedeljek, 14. sept. 7.30 Pesmi in napevi — 8.00 Napoved časa. Poročila v italijanščini — 12.20 Plošče — 12.30 Poročila v slovenščini — 12.45 Koncert kitarista Stanka Preka (spremlja violinist S. Zalokar) — 13.00 Napoved časa. Poročila v italijanščini — 13.15 Poročilo Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovenščini — 13.25 Poročila v italijanščini — 14.15 Koncert radijskega orkestra, vodi dirigent D. M. Šijanec. Lahka glasba — 14.45 Poročila v slovenščini — 17.15 Koncert ljubljanskega komornega tria (M. Lipovšek — klavir, A. Dermelj — violina, C. Šedlbauer — čelo) — 19.00 »Govorimo italijansko« — prof. dr Stanko Leben — 19.30 Poročila v slovenščini — 19.45 Pisana glasba — 20.00 Napoved časa. Poročila v italijanščini — 20.20 Komentar dnevnih dogodkov v slovenščini — 20.30 Vojaške pesmi — 20.40 Pet minut gospoda X. — 20.45 Fantazija Sabauda — orkester vodi dirigent Pettinato — 21.30 Predavanje v slovenščini — 21.40 Madžarsko glasbo izvaja orkester budimpeštanske radijske oddajne postaje — 22.10 Zanimivosti v slovenščini — 22.15 Duet harmonik (Golob-Adamič) — 22.45 Poročila v italijanščini

LEKARNE. — Nočno službo imajo lekarne: v nedeljo: mr. Sušnik, Marijin trg; mr. Deu Klanjšček, Gosposvetska cesta 4, in mr. Bohinc, ded., Cesta 29. oktobra 31. — V ponedeljek: mr. Leustek, Resljeva c. 1; Bahovec, Kongresni trg 12, in mr. Komotar, Vič, Tržaška cesta 48.

ZA SADJARJE IN GOSPODINJE

M. Humek:

SADJE V GOSPODINJSTVU

Kratek navod o ravnanju s sadjem, o domači sadni uporabi in o konserviranju sadja in zelenjadi

III. pomnožena in predelana izdaja. 100 strani broširana L 12.—, kart. L 20.—

Knjiga je zanesljiv in preizkušen priročnik pri uporabi in predelavi sadja in zelenjadi. Še posebno je predelano in razširjeno poglavje **o sušenju sadja,** ker je ta način domače sadne uporabe danes najbolj potreben.

Ljudska knjigarna v Ljubljani
Pred Škofijo 5 - Miklošičeva cesta 5

Iz Novega mesta

Na mešani meščanski šoli v Novem mestu bodo: 1. Popravni izpiti za vse razrede v petek, 18. septembra 1942; 2. Razredni izpiti (za tiste učence, ki iz raznih razlogov niso v mesecu juliju dovršili razreda) v soboto, 19. septembra 1942; 3. Završni izpiti se pričnо 21. septembra in trajajo do 26. septembra. Začetek vseh izpitov bo ob 8 zjutraj. Prošnje za izpite morajo biti pravilno kolkovane in izročene upraviteljstvu do 16. septembra 1942. (Prošnja se kolkuje s kolkom za 4 lire in še s kolkom za 4 lire za vsak predmet.) — Upraviteljstvo.

S Spodnjega Štajerskega

Žetev smrti. V mariborski bolnišnici je umrla 50 letna delavka Elizabeta Fekonja. — V Počehovi je umrla 63 letna viničarka Roza Jelenko in 51 letni hlapec Ivan Kac, v Dogošah 86 letni bivši strojni delavec Jurij Novak, v Rušah 80 letni Anton Srnec, v Paridolu pri Celju 73 letni Ivan Fajdiga, v Kanižah pa 13 letna Terezika Klepej. V Krčovini pri Ptuju je umrla 80 letna Elizabeta Roškar, na Dražen vrhu 82 letna Julijana Plehl, v Sovjaku, občina Ščavnica, 49 letni Alojzij Pučko, v Belskem vrhu pri Zavrču pa 53 letna Katarina Jugovec.

Zastrupljenje z morfijem. V mariborski kartonažni tovarni Hergo zaposlena 31 letna Zofija Ašar je izpila, da bi hitreje ozdravila, vso količino morfija, ki ga ji je zdravnik predpisal, naenkrat. Kmalu nato se je onesvestila in so jo prepeljali v bolnišnico.

Iz Hrvaške

Govorniški tečaji za delavce. Hrvatska delavska zbornica je odprla govorniški tečaj za mlade in sposobne delavce. Tečaj obiskuje 80 delavcev, ki bodo potem delovali kot voditelji v raznih delavskih ustanovah in organizacijah.

Odpravnik poslov finskega poslaništva v Zagrebu. Yoentilai, je te dni dopotoval v Zagreb in s tem nastopil svoje novo službeno mesto.

Državni tajnik dr. Vjekoslav Vrančič je za posebne zasluge v sedanji vojni prejel od Hitlerja odlikovanje nemškega orla z zvezdo.

Iz Srbije

Službena pravila srbske gospodarske policije. Srbski uradni list objavlja službena pravila srbske gospodarske policije, ki jih je predložil v odobritev srbski vladi njen notranji minister Ačimović. Gospodarska policija je odsek srbske državne policije ter je njena naloga predvsem pobijanje črne borze ter skrb, da se gospodarsko življenje v sedanji Srbiji razvija po predpisih in navodilih sedanjih srbskih državnih oblasti.

V Cičevcu v kruševskem okraju so pred kratkim ustanovili prvo vodno zadrugo, ki bo pričela kmalu urejati strugo Jovanovačke reke, ki ob poplavah dela veliko škodo po poljih v dolžini 7 km.

Umrla nam je naša ljubljena mama, stara mama, sestra, teta, svakinja, gospa

Marija Remic roj. Toni

v soboto 12. septembra po kratki, mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere v 71. letu starosti.

Pogreb bo v ponedeljek, dne 14. septembra ob 9 na pokopališče sv. Urha v Dobrunjah.

Žalujoči: *Anton*, mož; *Tone, France*, sinova; *Marija* por. *Gregorič*, *Terezija* por. *Kropar*, *Ana*, hčerke; zeta, sinaha, vnuki in vnukinje ter ostalo sorodstvo.

»Ameriška« kariera svetovnega boksarskega prvaka

V kakšnih težavah so Združene države Severne Amerike sedaj, ko so z izzivanjem Japonske izzvale njeno vojno napoved in nato dobile vojno napoved tudi od Italije in Nemčije, dokazuje najboli zgovorno težavna organizacija ameriške vojske. Da bi se izognili vsaj nekaterim težavam in da bi pridobili za vojsko tudi ameriške črnce, so se odločili, da bodo organizirali posebne polke črncev, ki jih bodo združili v posebno črnsko armado. Na ta način naj bi črncem omogočili, da bodo z večjim veseljem šli v vojaške suknje. Znano je namreč, da so vsi belokožci bili že od nekdaj namreč črncem v Ameriki skrajno nestrpni, čeprav bi morali po načelih demokracije tudi črnci uživati iste pravice kakor druge rase. Jasno je seveda postalo, da bo treba armadi črncev dati tudi poveljnika — črnca in tu so se pokazale spočetka še večje težave. Končno so jo vendarle iztuhtali in Roosevelt se je iz reklamnih razlogov odločil, da bo imenoval za vrhovnega poveljnika ameriške črnske armade svetovnega boksarskega prvaka Joe Louisa. V maju ga je povišal za generala in za vrhovnega poveljnika črnske armade. Kaj takega je seveda mogoče le v Ameriki, saj bo težko kdo mogel verjeti, da je bil svetovni boksarski prvak imenovan za vrhovnega poveljnika črnske armade zaradi svojih vojaških sposobnosti. Je pa vsekakor napravil zanimivo kariero, morda prav tako, kakor je na čudovit način napredoval v boksarskem športu.

Kot delavec pri Fordu v Detroitu je Louis leta 1934 dosegel na amaterskih tekmah prvenstvo. Črnski milijonar Roxborough mu je nato omogočil, da je postal poklicni boksar. Kar hitro je zablestela njegova zvezda. V 25 zaporednih boksarskih dvobojih je zmagal. Tako je z knock-autom premagal Carnero, Kingh Lewinskija, Stanleya Poreda, Patsy Perroneja in druge. Edino Nata Browna je premagal le po točkah. Leta 1935 je konec septembra trčil skupaj z bivšim svetovnim moistrom Maxom Baerom. Tri ure pred odločilnim dvobojem se je Louis še poročil s črnko Trotter, malo uradnico iz Harlema, ki jo je spoznal še v letih, ko je bil preprost delavec. Štiri ure po poroki pa je bil že srečni posestnik enega milijona dolarjev. Bivšega svetovnega prvaka Maxa Baera je položil v štirih rundah in le gong je rešil Baera pred popolnim porazom. Louis je bil oklican za zmagovalca. Še bolj presenetljiva je bila njegova zmaga nad Špancem Paolinom, ki ga je po dveh minutah in 32 sekundah položil v četrti rundi s knock-autom. V juniju leta 1936 se je srečal z bivšim nemškim svetovnim moistrom Schmelingom, ki ga je v 12 rundi ugnal. Ko je zdelan ležal na tleh, se ni mogel več pravočasno dvigniti. Po tem porazu pa se je Louis hitro popravil in je 15 krat zaporedoma zmagal. Leta 1936 je še zmagal nad bivšim svetovnim prvakom Jackom Sharkevem. Leta 1937 je ugnal v osmi rundi Braddocka in po točkah po 15 rundah Angleža Tommvia Farra. Leta 1938 je branil naslov svetovnega prvaka proti Nemcu Maxu Schmelingu in mu vrnil poraz. Srečala sta se 22. junija in že v prvi rundi je Louis Schmelinga položil. To je bil njegov zadnji veliki boj, zakaj le Schmeling mu je bil enakovreden nasprotnik. Revančni dvoboj pa je preprečila vojna, ki je naslednji mesec izbruhnila v Evropi.

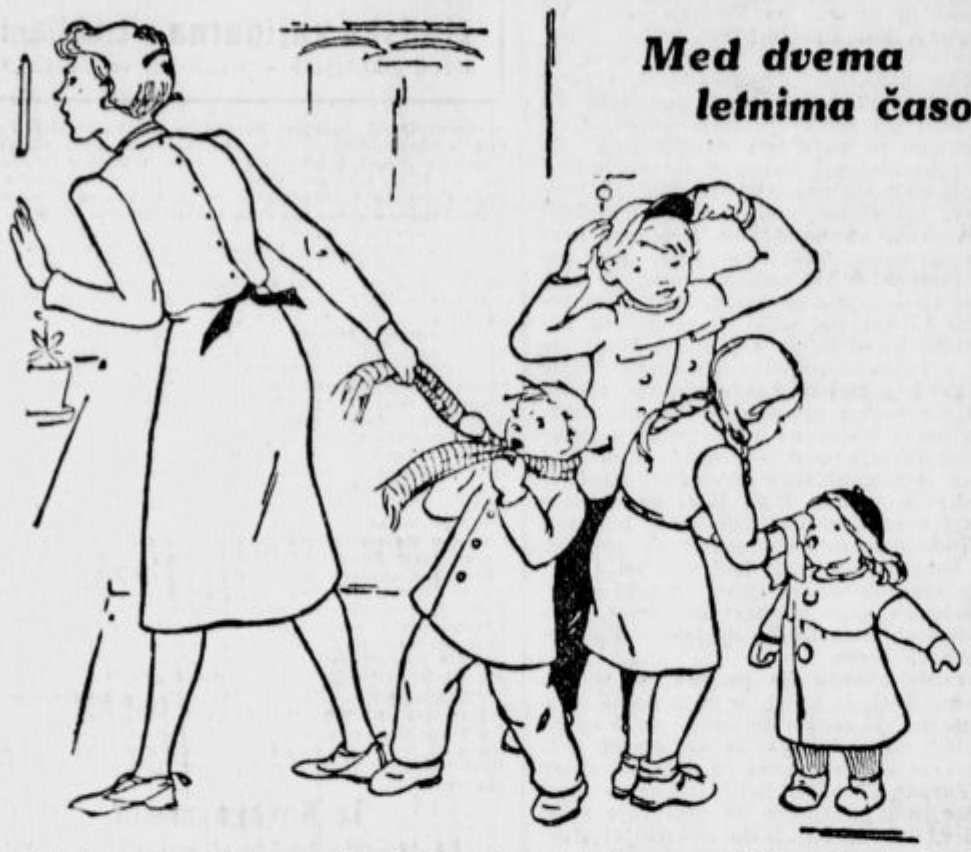

Med dvema letnima časoma

»Oh, ta prehodni čas,« pravijo ljudje, »ali bo spet kašljanja in nahodov nič koliko!«

Vročine bo konec, dež bo in hlad, otroci se ne bodo hoteli topleje obleči — pa bo bolezen v hiši. To doživljamo redno vsako jesen, pa vsako pomlad. Ali matere in gospodinje res ne moremo ničesar ukreniti spričo teh nadležnosti, oziroma nevarnosti?

Vedeti moramo predvsem, da zbolijo otroci radi prehlada zato, ker so zanj sprejemljivi, bržkone slabotni, dalje, ker se prehladijo zaradi nepazljivosti glede na obleko, in slednjič zato, ker se prehlada nalezejo. Pretiran strah pred bakterijami je odveč, kakor je tudi odveč pretirano jemanje zdravil zoper nalezljivost. Treba je le **zdravo živeti.** Vprav ženske imamo mnogo prilike za to, da obvarujemo svojo družino prehlada. Skrbeti moramo, da prejema telo s pravilno prehrano potrebne snovi, da so vsi pravilno oblečeni, da imajo potreben počitek in zadosti spanja. To so najboljši činitelji v borbi zoper strašilo — prehlad. Mnogo sadja in zelenjave! Otrokom nogavice, kadar je dež! Veliko svežega zraka! Suhe noge!

Spravljanje paradižnikov

Surovi paradižniki s salicilom. Zelo zrele paradižnike zbrišem in razpolovim. Potem jih denem v lonec in v pečico, da vpadejo, nakar jih stresem na rešeto in pustim toliko časa, da jim voda poppolnoma odteče. Ostale sadove stlačim z roko in potem pretlačim skozi sito. Med pretlačeni sok pomešam salicil in sicer na liter soka, 1 gram salicila. Nato še dobro premešam in spravim v kozarce, katere zavežem s pergamentnim papirjem in spravim na suh prostor. Na ta način pripravljeni paradižniki se dobro drže in ohranijo svojo prvotno barvo.

Paradižniki v kisu. Ti se ravno tako napravijo, kot s slano vodo. Namesto kuhane slane vode, nalijem nanje kuhan in osoljen kis.

Paradižniki kot mezga. Zrele paradižnike, obrišem, razpolovim in denem na toplo, v pečico ali na štedilnik, da sadovi vpadejo. Potem jih stresem na rešeto, da jim voda odteče. Ostale sadove pretlačim skozi sito, denem v lončeno kozo in kuham toliko časa, da postane mezga precej gosta. Med kuhanjem paradižnikov osolim in sicer toliko, kolikor je treba soli za isto množino kake druge jedi.

Paradižniki v slani vodi. Za spravljanje v slano vodo morajo biti paradižniki bolj drobni, nenagubani in zreli, tudi ne razpočeni. Paradižnike vložim v širok kozarec in jih zalijem s kuhano, osoljeno in ohlajeno vodo. Na liter vode denem 20 dkg soli. Kozarce zavežem s pergametom in spravim na suh prostor. Ker so tako spravljeni paradižniki precej slani, je treba gledati na to, da jed, v katero jih denem, ne bo slana.

Paradižniki kot sladka mezga. Zrele, debele paradižnike razpolovim, in jih pustim na gorkem, da vpadejo. Potem jih denem na rešeto, da jim voda odteče. Ostale sadove pretlačim skozi sito. Med pretlačene sadove pomešam sladkorno sipo in sicer na 1 liter soka 20 dkg sipe. Potem pa kuham toliko časa, da se mezga zgosti. Ohlajeno in zgoščeno mezgo denem v kozarce, jih dobro zavežem s pergamentnim papirjem in spravim na suh prostor. ▪

KUHA

Stročji fižol kot omaka s krompirjem. Fižol osnažim in zrežem na poševne kose. Potem ga zalijem s kropom toliko, da ga ta pokriva, nato ga osolim in pustim, da se napol skuha. Ko je napol skuhan, mu pridenem surov na kocke zrezan krompir. Jed zabelim s prežganjem, kateremu sem dodala sesekljane čebule in zelenega petršilja. Nazadnje jed še malo okisam in dam kot prikuho ali kot samostojno jed na mizo.

Krompirjevi cmoki. Napraviš testo iz 1 kg skuhanega, vročega, pretlačenega krompirja, 1 jajca, 1 žlice mleka in 15 dkg moke, ki ga pustiš stati 1 do 2 uri. Potem izoblikuješ cmoke, ki jih daš v plitvo posodo z vrelo, slano vodo. Voda ne sme močno vreti, sicer cmoki razpadejo.

Zelenjadni zrezki s kvasom. Razno zelenjavo (špinačo, solato, karfiolne liste) skuhaš, sesekljaš in dodaš pol kg skuhanega, naribanega krompirja. V to goščo daš 4 dkg kvasa, 1 jajce in osoliš. Potem izoblikuješ iz tega hlebčke, ki jih na razbeljeni maščobi brž opražiš po obeh straneh.

Križanka št. 52

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
20			21				22				23				24			
25				26				27				28				29		
30	31		32		33		34		35		36		37		38		39	
40		41		42		43		44		45		46		47		48		49
50			51				52				53				54			
55				56				57				58				59		

Vodoravno: 1. naslovna oseba iz Sketove povesti, 5. reka na Madžarskem, 9. znamenita benečanska družina svetovnih popotnikov, 13. žensko vrhnje oblačilo, 17. držaj, ročaj, 20. naslovna oseba iz Gotovčeve opere, 21. del telesa, 22. del drevesa, 23. papirnato otroško pokrivalo, 24. gorata hrvatska pokrajina, 25. vrsta, 26. ljubljansko in kamniško pokopališče, 27. del rastline, 28. vzpetina, hrib, kraj na Dolenjskem, 29. strupena kača, 30. nadav, del plačila, 32. vulkanski izmeček, umivalna posoda, vrsta ognjišča, 34. mazilo, zdravilno sredstvo, 36. nemirno spanje, bajeslovno bitje, 38. staroslovanska boginja ljubezni, 40. želenica v severni Afriki, 42. gozdna rastlina, drevesna zajedavka, 44. naslov Cankarjeve črtice, pasje ime, 46. gozdna žival, denarna valuta, 48. kačji ugriz, 50. jarem, 51. čistilna potrebščina, 52. vrsta tujega fižola, 53. Cankarjeva novela, 54. vas na Dolenjskem, 55. plug, drevo, 56. posest, imetek, lastnina, 57. glinasta posoda za pepel umrlih, 58. nočna ptica, češki pesnik, 59. slovenski književnik (Rožice sv. Frančiška).

Navpično: 1. ščinkavec, 2. vrsta dolgorepih papig, 3. prostor v gledališču, prostozidarska celica, 4. svetopisemska oseba, Marijina mati, 5. cvetlica, vrtnica, 6. turški gospodar, 7. nevestina oprema, 8. starorimski, pozneje krščanski pozdrav, 9. poljski pridelek, tudi industrijska rastlina, 10. sprednji del voza, 11. tibetanski duhovnih, eksotična tovorna žival, 12. družinski poglavar, Jiraskova drama, 13. oseba iz Shakespearovega »Othella«, 14. del obraza, 15. oblika vode, 16. mesto v severni Italiji, 17. hrib v Švici, 18. ruska reka, stara mera, 19. sivkasta krava, 31. prestolnica Latvije, 32. indijanska lovilna priprava, 33. Vombergerjeva komedija, tekočina, 34. zabela, 35. pomanjkanje tekočine v telesu, 36. izraelska čudežna jed, 37. vrsta kože, 38. mizarsko orodje, 39. kmečko orodje, 40. mlečni izdelek, 41. domača žival, 42. nogometni izraz, 43. moški glas, glasbeno orodje, 44. kraj na Notranjskem, 45. poklon, darilo, 46. kuhinjska začimba, jesih, 47. staroslovansko posmrtno bivališče izvoljenih, 48. kuhinjska začimba, indijski kralj, 49. ptica, del, slovenski slikar in zgodovinar.

Rešitev križanke št. 51.

Vodoravno: 1. Maks, 5. Zorè, 9. sago, 13. dira, 17. ton, 20. oko, 21. vata, 22. Tana, 23. vera, 24. peza, 25. Laze, 26. Lido, 27. Mani, 28. tabu, 29. kit, 30. Eda, 31. kolo, 32. Loti, 33. Jovo, 34. lama, 35. Kerr, 36. Kivi, 37. tema, 38. Mati, 39. lik, 40. umè, 41. vaja, 42. Jame, 43. Lida, 44. Jena, 45. lica, 46. rana, 47. Rado, 48. lira, 49. car.

Navpično: 1. molekùl, 2. akademi(k), 3. kozarec, 4. svekrva, 5. Zalokar, 6. Otilija, 7. Radovan, 8. Etolija, 9. samotar, 10. anatema, 11. Ganimed, 12. Detomil, 13. ovijalo, 14. Iravadi, 15. rabotar, 16. Apulija, 17. tekalec, 18. ozimina, 19. natakar.

Smehljaj

Pred tedni je prišel k meni ves navdušen moj prijatelj. Obraz mu je bil kakor uganka, pod pazduho pa je nosil nekakšno platno. Molče in slovesno ga je odmotal. Podoba je bila. Pritrdil jo je na vrata in se obrnil k meni:

»No, kaj porečete k temu?«

Njegov mehki, prav otroški obraz je otrdel v pričakovanju.

Gledam podobo.

Mlada kmetica z robcem na glavi. Zelo živa, resnično.

Oko mi je begalo po njej, najprej naglo, vse križem.

Lica ji je močno pordečil vaški zrak. Skoraj je že porjavelo. Tudi roke ji razodevajo ogromno delo; velike so in prekrižane počivajo na barhentastem krilu v naročju. Prsi se ji komaj vidijo pod sinjim, črnopikastim životkom.

Vračam se k obrazu. Ljubezniv, zgovoren obraz. Nos je močan, neizrazit, skoraj nelep. Vse nekaj drugega govori kakor usta. Usta so kakor počena zaradi bridkosti, ki hoče na dan. Spet drugače govore oči, preprosto, kakor potopljene pod kopreno. Tudi ramena govorijo nekaj posebnega. Neznatna so, vendar ostro padajoča, kažejo mnoge skrbi. Brada ji kaže nekako ubogljivost, prilagodljivost. Robec ji je pod brado zavezan v pentljo, ki se zdi, da je drugačnega mnenja!

Čimdalje sem gledal, tem bolje sem videl: tu se je bila trda, toda globoka borba. Udje, oko, usta, nos, ramena: kakor bi vsak hotel zapustiti ostale in iti svojo pot...

In vendar: kolikšno soglasje v vsem! In kar je najčudovitejše in sem šele pozneje zapazil: nekak tih, kakor nadahnjen smehljaj se je skrival na podobi, skrivnosten, ki mu ni bilo mogoče najti skrivališča. Kakor bi nevidno begal po vsem obrazu...

»Morda ga vidim samo jaz?« sem vprašal prijatelja. Ne, ne, tudi on ga je videl in spet sva si ogledovala podobo.

Tedaj je prišla moja žena. Kakor je pogledala sliko, že se je smehljala: nato se je glasno zasmejala, kar neumna je postala od veselja, tako ji je ugajala ženica v sinjem životku. Ona je že čisto določno videla njen smehljaj in je rekla o njem, da je sladko otožen, bolesten.

»Sladko otožen?« sem ugibal, »morda bolj grenak?«

»Bolesten je,« je dejal prijatelj, »to je gotovo.«

»Neskončno učinkuje,« je rekla žena.

Sedaj nas je pričel mikati slikar podobe. Toda prijatelj je dejal, da je odpotoval domov, ker tu pri nas nikakor ni mogel uspeti. Starši so mu zelo revni vaški rokodelci, nikogar nima, da bi ga podpiral. In pričel je pripovedovati, kako je mlad, komaj je končal slikarsko šolo. To me je presenetilo. Podoba je izredno zrela. Pa je njen slikar, kakor je prijatelj pripovedoval, še razvneta, nemirna narava: samo grenko, kljubovalno kipenje, nikake ustaljenosti ni v njem. Še tega ne ve, ali ne bo nekega dne odvrgel čopiče, ker ima zmožnosti tudi za mnoge druge stvari. Piše verze in jih sam uglaša.

Žena je sedaj nenadoma vzkliknila: ona že ve, kak smehljaj je na tej podobi ali čemu je vsaj podoben.

Smehljaju Mone Lise.

Takoj je tudi poiskala Mono Liso in še nekaj Leonardovih podob, na katerih je bil kak smehljaj. Resnično, bilo je neko daljno sorodstvo med smehljajem ženice v sinjem životku in firenške gospe. Ko smo oba primerjali, se je smehljaj ženice v sinjem životku takoj bolje uveljavil. Postal je bolj živ, bolj bolesten.

Nato je moral prijatelj oditi. Ženico je hotel odnesti s seboj, ker mu jo je slikar daroval. Res je, da je ne bo sprejel, ko se bo vrnil, jo bo prodal, da bo imel vsaj nekaj denarja za platno.

Moja žena je pričela nato moledovati. Naj jo pusti pri nas vsaj dotlej, dokler ne najde kupca zanjo. Saj ga bomo iskali tudi mi. In tako je ostala slika pri nas.

Spremil sem prijatelja. Spodaj sva še nekoliko govorila. Hotel sem, naj mi obljubi, da bo slikar, čim se vrne v Pešto, prinesel s seboj še ostale svoje slike. Sedaj se je pa pokazalo, da slikar niti nima več slik. Ta je edina, ki jo je mogel dovršiti, ostale so samo osnutki in na pol dovršene zaradi bede in notranjih bojev. Toda zato so ti načrti tem imenitnejši.

Ko sem se vrnil, je žena stala v pobožni tišini pred sliko. Oko ji je bilo rosno. Sedaj me je tako ganil zagonetni smehljaj ženice, njena bolest, da bi mi kmalu prišle solze v oči. Snel sem podobo s stene, kamor jo je pritrdila žena, zavil sem jo in položil na vrh omare. Nisem maral, da bi mi motila misli.

Toda tisti dan sem se še enkrat spomnil nanjo. Ponoči v postelji. Komu bi jo mogel prodati? Tudi sem se spomnil na nekoga, hotel sem že reči ženi, toda mislil sem: saj že spi. Čez nekaj trenutkov pa se je nenadoma oglasila sama: tudi ona je mislila na ženico v sinjem životku. Tudi ona se je že spomnila na nekoga, ki bi jo lahko kupil in kjer bi tudi midva lahko često videla podobo, zakaj ona je neizrekljivo ljubila ženico v sinjem životku.

Nisem ji odgovoril.

Misli so mi vmes že preskočile na Leonarda. Kmalu se mi je pojavila neka stara misel in to sem pletel naprej.

Pred nekaj meseci sem imel neko pisanje o Leonardu. Tedaj sem pregledal njegove slike, življenjepise in sem mnogo razmišljal o smehljaju Mone Lise. Mislil sem, da njen smehljaj prav za prav niti ni ženski smehljaj: ni skrivnostni smehljaj žene, ki v svoji zreli lepoti, onstran vseh prevar, bolestno in vendar zapeljivo smehljaje se misli na sveto ljubezen. Ne, ne, ta smehljaj je pomenil zame nekaj dragega! In ko sem jo pričel primerjati s podobo Janeza Krstnika in z nekončanim osnutkom Jezusa, sem občutil, da vsi ti smehljaji izvirajo iz skupnega vira, da je to smehljaj umetnika, stvarnika, ki v svoji polni moči čuti, ve, **da ničesar ni moči dokončati, da je vsako napenjanje moči zaman, da mora vse ostati nekončano.** Z vedno novim delom se omamlja, se nenehoma zaposljuje, da ne bi slišal notranjega glasu: šepetanje demona, ki vsakemu stvarniku prišepetava: kar nadaljuj, kar izpopolnjuj svoje delo! Le dalje, dalje in spoznal boš, da ničesar ni moči končati! Čim dalje se boš razvijal, tem bolj boš to spoznal! **Ker ustvarjanje pomeni, da ni zaključka!** Tudi Bog se je ustavil: bolestna je lepota sveta, ker ni dokončan...

Take misli so me begale, popolnoma sem že pozabil ženico v sinjem životku, njenega slikarja, počasi tudi Leonarda in mislil mi je objel spanec. Žena je prihodnje dni mnogo tekala okrog, iskala je kupca za podobo. Toda varala sva se v tistih, na katere sva mislila. Podobe nihče ni maral.

Minili so tedni. Tudi prijatelja nisem videl. Pozabil sem vso zgodbo s sliko.

Nekega dne pa je žena slučajno vzela z vrha omare podobo. Spomnil sem se vsega. Odšel sem k prijatelju in vprašal po slikarju. Dejal je:

»Ravno včeraj je prišel k meni. Toda zelo je uničen. Nenadoma so mu pričela krvaveti pljuča. Naglo, od danes na jutri.«

Dolgo sva molčala.

»Ej,« sem dejal nato, »pa menda ne bo kake resne bolezni? Kaj mislite?«

Prijatelj je skomizgnil z rameni:

»Danes gre v bolnišnico, dal se bo pregledati, jutri bo prišel sem in tedaj bomo izvedeli.«

Kimal sem z glavo. Doma sva spet snela ženico v sinjem životku in pričela sva jo ogledovati. Nenadoma je žena prebledela:

»Dobri Bog,« je rekla, »na podobi je izražena zgodnja smrt! To izraža posebni nasmeh, v katerem smo toliko razmišljali!«

»Eh!« sem skomizgnil s prisiljeno neusmiljenostjo, »ničesar ni na njej! Samo tvoje mehko, vražarsko srce!« — In spet sem hitro skril sliko.

Toda žena je imela prav. Drugi dan zvečer smo pri prijatelju zaman čakali slikarja, ni prišel. Šele tretji dan je pisal iz bolnišnice dopisnico, da je njegova bolezen zelo nevarna, da so ga takoj dali v posteljo.

Šli smo k njemu.

Moj prijatelj ga je komaj spoznal.

Jaz sem ga videl prvič. Ležal je z izsušenim obrazom, skrajno izmučen, slonokoščeno rumen. Sivo oko se mu je komaj svetlikalo, usta so bila slabotno odprta. Pričel sem mu govoriti o ženici v sinjem životku, kako je lepa, kako smo jo občudovali. Tedaj se je težko, trudno nasmehnil.

Njegov smehljaj je bil prav tak, kakor smehljaj ženice v sinjem životku!

Moja žena ni mogla obvladati solz. Prijatelj jo je hitro odvedel ven in ostal sem sam z bolnikom. Nekaj me je izkušalo, da bi znova videl na njegovem obrazu tisti smehljaj. In spet sem govoril o ženici v sinji obleki in nisem mogel nehati; nenadoma sem dejal:

»Posebno njen smehljaj je tako čudovit...«

»Toda,« je šepetal težko, »saj ji niti nisem hotel naslikati smehljaja...«

Z nekakim dvomom sem se obrnil, prijatelj se je vrnil, odšel sem k ženi. Tedaj je prišel zdravnik in prosil, naj ne nadlegujemo več bolnika, ker je njegovo stanje zelo težavno.

Šli smo se poslovit od njega. Ko smo mu želeli okrevanje, se je spet nasmehnil z leonardovskim smehljajem:

»Nič hudega,« je šepetal, »bolje bo če bo že konec vsega, se vsaj ne bom več mučil s seboj, s svojo sliko in s svojimi načrti. Vse bo ostalo neizvršeno.

Smrtno utrujen je zaprl oči. Počasi smo odšli iz sobe. Molče smo stopali proti domu. K podobi.

Moja žena je začarano, tresoč se zrla na podobo, nato pa je pričela tiho jokati.

Stopil sem k oknu in zrl na cesto.

Zunaj je bila jesen. In sončna luč in toplota je z bolestnim smehljajem napovedovala bližajočo se zimo.

(Madžarski napisal Pap Károly.)

ŠPORT

Kraljica »atletike« in njenih 10 kraljev

Vem, spoštovani bralec, da bi odložil tole branje ,če bi ti začel razlagati kaj je to lahka atletika in da obsega teke, skoke in mete. »Vse to že vem in vsak šolar ve, da imenujejo atletiko »športno kraljico«, ker so jo gojili že stari Grki in ker ji tudi dandanes dajejo posebno častno mesto,« bi ugovarjal.

»Poznaš tudi rekorde?« — »Kaj jih ne bi poznal, vsak šolar jih pozna, domače, evropske in svetovne — če hočete! Zakrknjen posebnež bi moral biti, če se ne bi zanimal za meje človeške zmogljivosti. Saj smo vendar vsi ljudje in samo ljudje in spodobi se vedeti, koliko je možno preskočiti v višino ali daljino, kako hitre so noge ,kako krepke roke, kaj zdržijo pljuča. Vse to je ugotovljeno in izmerjeno na drobce sekunde in na centimetre natančno.«

In če bi te dalje spraševal, kdo je kralj lahke atletike, bi malo pomišljal, potem pa bi se odločil za starega Finca Nurmija ali pa za neugnanega švedskega tekača Haegga. Tu pa bi te moral poučiti, da je časnikar vendarle točneje informiran, prav posebno pa, če ima pri rokah tisto knjižico s tisočerimi številkami — finsko tabelo. Nurmi je bil in je menda še dandanes najpopularnejši tekač, Haegg pa je najhitrejši; vendar ne gre niti prvemu, niti drugemu naslov najzmogljivejšega atleta na svetu.

Povsem točno je, da nam lestvica svetovnih rekordov pove, kdo je prvi v tej ali oni panogi. Finec Nikkanen je n. pr. svetovni prvak v metanju kopja (78.70 m), Irec O'Callaghan pa v metanju kladiva (60.57 m). Sta to najmočnejša atleta, vendar le vsak v svoji panogi. Vprašanje pa je kaj je težje: pognati kopje 78 m daleč ali pa zalučati kladivo čez 60 metrsko znamko? Absolutnega prvaka in zanesljivo lestvico najboljših atletov na svetu dobimo le tedaj, če primerjamo posamezne storitve »znanstveno«. To pa so, hvala Bogu, opravili ljubitelji računov, matematiki in tehniki, ki so izdelali finsko tabelo in treba je samo pogledati in primerjati posamezne rezultate.

V naslednjem objavljamo kraljevsko družbo atletov, ki so postavili v moderni športni zgodovini absolutno najvišje znamke. Ne sme nas motiti dejstvo, da predvideva finska tabela, ki so jo izdelali pred 10 leti, samo 1150 točk za najvišje mere človeške zmogljivosti. V zadnjem desetletju so se svetovni rekordi pomaknili precej navzgor in po istem ključu moramo dodajati točke. Tako lahko ugotovimo, da pripada prvo mesto med vsemi atleti Warmerdamu, ki je preskočil s palico v višino nič manj kot 4.75 metra, Gundar Haegg, čeprav kralj tekačev, pa je šele na četrtem mestu. Pri tem seveda ni upoštevano, da ima Haegg kar pet svetovnih rekordov. Najboljši čas je dosegel v teku na 3000 m (8:01.2 min.), kar pa pomeni »samo« 1196 točk, medtem ko dobi Warmerdam za svoj skok s palico kar 1281 točk.

Računajoč po finski tabeli, dobimo naslednji vrstni red prvakov lahke atletike:

1281: Warmerdam, Am., skok s p. 4.75 m;
1211: Nikkanen, Fin., kopje 78.70 m;
1203: Torrence, Am., krogla 17.40 m;
1196: Haegg, Šv., 3000 m 8:01.2;
1192: Blozis, Am., krogla 17.31 m;
1187: Towns, Am., 110 m 13.7 sek.;
1187: Wolcott, Am., 110 m 13.7 sek.;
1183: Callaghan, Ir., kladivo 60.57 m;
1182: Steers, Am., višina 2.10 m;
1175: Järvinen, Fin., kopje 77.23 m.

To so torej kraljevski rezultati, katerih absolutna vrednost je višja od marsikaterega svetovnega rekorda kakor n. pr. v teku na 100 m ali v metanju diska. In če podelimo atlete po skupinah v tekače, metalce in skakalce ugotovimo, da je Gundar Haegg na čelu vseh tekačev, Nikkanen vodi v metih, Warmerdam pa v skokih. So pa znamke, katere smo vzeli kot podlago že precej stare razen Haeggove v teku na 3000 m, katero je postavil pred nekaj tedni.

Edinstvena ugodnost!

LITERATURA 15 NARODOV

bo zastopana v najlepši

družinski zbirki knjig »SLOVENČEVI KNJIŽNICI«

II. letnik knjižnice obsega 36 izbranih knjig

Vsaka knjiga bo za naročnika II. letnika stala **samo 6 lir**

V polplatno vezane za naročnike po 13 lir, v celo platno pa po 20 lir

Zanimajte se za spored knjig!

Vsak naročnik bo dobil dve lepi knjigi za nagrado

kakor tudi »Slovenčev koledar« po ugodnostni ceni, kot n. pr. naročniki »Slovenca«

Naročite najlepšo zbirko knjig še danes

pri UPRAVI

SLOVENČEVE KNJIŽNICE

KOPITARJEVA 6
LJUBLJANA

v Ljudski knjigarni - v podružnici na Miklošičevi c. 5 ali pa pri naših zastopnikih

Čudodelna TORBA

23.

TUDA TO SE JE TAKO ZGODILO. ZATO REČE KRALJ MATERI: »DOBRO JE. RECI SINU, NAJ NAPRAVI ŠE TO, DA BO IMEL TOLIKO ŽIVINE IN TAK GRAD KOT JAZ, PA BO DOBIL HČER. ČE NE, IZGUBI GLAVO.« NATO VZAME GROZDJE IN MOŠT.

24.

MATI POVE SINU, KAJ JE ŠE TREBA. MILORAD POTRKA NA TORBO IN REČE: »DO JUTRI MORA STATI TU LEPŠI GRAD, KAKOR GA IMA KRALJ. IN VEČ ŽIVINE NAJ BO V HLEVIH, KOT JO IMA KRALJ. OD GRADU DO KRALJEVEGA GRADU PA NAJ BO MOSTOVZ, PA ŠE LEP VRT Z LEPIM DREVJEM.« TAKO SE ZGODI.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja pri iskanju službe vsaka beseda L 0.30, pri ženitovanjskih oglasih je beseda po L 1.—, pri vseh ostalih malih oglasih pa je beseda po L 0.60. Davek se računa posebej. Male oglase je treba plačati takoj pri naročilu.

Službe

Iščejo:

Varčna vdova

išče zaposlitve pri eni ali dvema osebama. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Varčna vdova« št. 5019. (a

Gospodinjska pomočnica

vajena vseh hišnih del in tudi nekoliko kuhe — išče službo pri dobri družini. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Pridna« št. 5016. (a

Visošolec

išče popoldansko službo v pisarni. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Visokošolec« št. 5033. (a

Službe

Dobe:

Postrežnico

za dom in delavnico — sprejmem. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Prule« št. 5011. (b

Kuharico

z letnimi spričevali, za vsa domača dela, sprejmem. Le take, ki žele stalno, dobro službo pri tričlanski rodbini, naj se javijo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4999. (b

Hišnica

starejša, poštena, ki lepo pospravlja, dobi stanovanje in nekaj plače. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Dobro priporočena« št. 5000. (b

Kuharico

perfektno, mlado, sprejmem k dvočlanski družini, plača zelo dobra. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Dobra oskrba 5038«. b

Gospodično negovalko

sprejmem takoj za nekaj mesecev k tri mesece staremu otroku. Mora biti vestna in poštena in z lepimi spričevali. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 5039. b

Kupimo

Suhe gobe

kupuje po najvišji dnevni ceni R. Višnjevec, Florijanska ul. 37. k

Izrabite priliko

prinesite vse vrste stare vreče, krojaške in čevljarske odrezke ter vse stare cunje, ki vam najvišje plača: Grebenc Alojzij, Sv. Petra cesta 33, telefon 24-26. k

Gramofon in plošče

dobro ohranjene ali pa v neuporabnem stanju kupuje in plača najvišje dnevne cene »Everest«, Prešernova ul. 44. (k

Za rudnik Kočevje potrebujemo večje količine namiznega

krompirja

Ponudbe franko kolodvor Ljubljana ali postaja kočevske proge, prosimo na naslov Ljubljana, Gledališka ulica 3 ali direktno rudnik Kočevje. Prevozno dovoljenje preskrbimo sami. Trboveljska premogokopna družba. (k

Smrekovo čreslo

lepo, zdravo, suho in ježice — kupi vsako količino usnjarna J. Lavrič, št. Vid pri Stični - Ljubljana.

Kupimo snažno

sobno in kuhinjsko opravo, posamezne komade pohištva ter druge uporabne predmete. Trgovina »OGLED«, Mestni trg 8. (k

Štedilnike, gašperčke

gramofon kovčke, otroške vozičke, kupi trgovina »Ogled«, Mestni trg 3. (k

Pohištvo!

omare, stole in preproge v vsakem stanju kupimo. Ponudbe pod »Plačamo zelo dobro, 5040« na upr. »Slovenca«. k

Krojaške odpadke

volnene in bombažne, pletiljske in čevljiske odrezke, kakor vse tekstilne odpadke, kupuje Gerkman, Hrenova ulica 8. k

Stare visoke omare

madrace, posteljnino, zofe, starodavno pohištvo in vse antične predmete — stalno kupuje Golob Marija, Gallusovo nabrežje štev. 29. k

Vajenci

Učenko

sprejme trgovina z elektrotehničnimi predmeti. - Pismene ponudbe upravi »Slovenca« pod »Solidna št. 14« 4997. (v

Krojaškega vajenca

sprejmem. — Puhan, Komenskega 18. (v

Trgovskega učenca

išče trgovina s špecerijo. Hrana in stanovanje v hiši. Verovškova št. 56. (v

Vajenca

sprejmem proti takojšnjemu plačilu. Remžgar Ernest, soboslikarstvo in pleskarstvo, Kolodvorska ulica 18. (v

Vajenca

sprejmem za strojno ključavničarstvo. Fran Lončar, Celovška c. 43. v

Prodamo

»Čistimadež«

je najboljše sredstvo za čiščenje madežev na oblekah in vseh tkaninah. Poskusite in boste zadovoljni. »Čistimadež dobite v vseh trgovinah in drogerijah. Glavna zaloga: »Petronafta«, Ljubljana, Bleiweisova (Tyrševa) c. št. 35 a.

Večja izbira

dobro ohranjenih gramofonskih plošč, dobite že od 10 lir naprej v trgovini »OGLED«, Mestni trg 3. (l

Električni kuhalnik

na dve plošči, nov, prodam. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Kuhalnik« št. 4998. (l

Opeko

zidarsko, rabljeno in pa

bakren kotel

2.50 m visok, takoj prodam. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4984. (l

Nov foto-kopir aparat

prodam. Malejeva ulica 9 Kodeljevo. (l

Parkete

— hrastove in bukove — dobavlja

Jos. R. PUH, Ljubljana, Gradaška ul. 22. Tel. 25-13 (l

Strešno lepenko

domačega izdelka, vse debelosti — dobavlja

Jos. R. PUH, Ljubljana, Gradaška ul. 22. Tel. 25-13 (l

Heraklitne plošče

ima na zalogi

Jos. R. PUH, Ljubljana, Gradaška ul. 22. Tel. 25-13 (l

Otroški voziček

globok, šivan, avtomodel, zelo lep, prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod štev. 5037. l

V najem

Šupo z dvoriščem

za kurivo v okraju sv. Jakoba vzamem v najem. Naslov v upravi »Slovenca« pog št. 4930. n

Knjige

Knjige!

Vse vrste antikvarnih knjig, revij in časopisov, kakor tudi separatnih odtisov kupuje Knjigarna Janez Dolžan, Ljubljana, Stritarjeva 6, Tel. 44-24.

Živali

4 koze

po 4 mesece stare, prodam. Tomačevo 43. (j

Prašiča vpitam

v kompaniji. Oskrbim vse — družabnik(ca) pa močno krmo. Naslov v upravi »Slovenca« pod 5034.

Denar

Posojilo 1500 lir

prosi starejši drž. uradnik, trenutno v grozni stiski. Vrne v treh obrokih. Dopise na upravo »Slovenca« pod »Rešen« št. 5013. (d

Stanovanja

Iščejo:

Enosobno stanovanje

iščeta novoporočenca za mesec oktober ali november 1942. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Zanesljivost« št. 5017. (c

Obrt

Pozor stavbeniki in hišni posestniki!

Dobavljam, polagam in stružim stare parkete.

Josip Brlec

Kolodvorska 28, Ljubljana

Filatelija

Filatelisti pozor!

Poizkusite in uverili se boste, da najugodnejše vnovčite ali kupite znamke vseh držav kakor tudi »JOL« albume in vse filatelistične potrebščine v Knjigarni Janez Dolžan, Ljubljana, Stritarjeva 6. Tel. 44-24.

Znamke kupim

kompletne zbirke ali pa boljše serije: Avstrijo, Bosno, Jugoslavijo in Lichtenstein. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Filatelist« št. 4979.

Filatelisti!

Najugodnejši nakup vseh znamk, predvsem bivših jugoslovanskih, vatikanskih, ruskih in okupacijskih, filatelistične literature, vseh vrst »JOL« albumov, nudi filatelija MLADINSKE ZALOŽBE, Ljubljana, Stari trg 30.

Objave

Za tvrdko Anton Kovačič

splošno pečarstvo, se vsa naročila sprejemajo v restavraciji »Šestica« pri blagajničarki. — Prosim stranke, da se poslužujejo tega naslova. o

„PAPRIKA MARICH"

Pepe rosso italiano. Garentito puro. In vendita presso negozianti di Generi Alimentari e Commestibili

Italijanska paprika. Zajamčeno čista. Dobi se v vseh trgovinah z živili.

DITTA M. MARICH

TORRE ANNUN. CENTRALE (Napoli)

Mizarji lesne industrije!

Univerzalne mizarske stroje, liste za tračne žage, krožne žage, venecijanke in polnojarmenike ter orodje za rezkalne stroje, nudim iz zaloge. Obenem pa sporočam, da sem PRESELIL svojo trgovino iz Frančiškanske ulice v Šiško (postaja cestne železnice pri »Stari šoli« — policija).

DOVŽAN IVAN,
Ljubljana — Šiška,
Galetova ulica št. 4.

Posestva

Dvostanovanjsko hišo

v Ljubljani, prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 5018. (p

Stavbne parcele

lepe, v Zg. Šiški med Celovško cesto in gorenjsko progo prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 5005. p

46.000 m² zemljišča

zelo ugodno naprodaj. — Sposobno za industrijske svrhe, kmetovanje ali za športne namene. Zemljišče leži v k. o. Zg. Šiška, znotraj mreže. Plača se lahko tudi s knjižicami Mestne in Ljudske hranilnice ljubljanske. Pozive se: dr. Bonca, Cigaletova 1 od 9. do 12. vsak dan. p

Stavbno parcelo

za visoko strnjeno zidavo s staro hišo prodam. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Center 5043.«

Pohištvo

Modroce

patentne posteljne mreže, otomane, moderne kavče in fotelje nudi solidno in po nizki ceni

Rudolf Radovan

tapetnik

Ljubljana, Mestni trg 15

Lepo pleskano

šperano spalnico s psiho, ohranjeno kot novo — ugodno prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4995. (s

Vsakovrstno pohištvo

izdelujem, solidno delo, nizke cene, prevzemam tudi v popravilo. Povše Avgust, mizar, Rožna dolina Cesta XIX št. 3. (s

Rabljeno pohištvo

vsakovrstno, dobro ohranjeno, ugodno prodam. — Ogled ves dan pri špediciji Ranzinger, Ulica Soške divizije. s

Kupujte pri naših inserentih

Miklova Zala

SPISAL DR. J. SKET — RISAL F. GODEC

434

435

436

Tri leta ni bilo o Zali ne duha ne sluha. Vsi so mislili, da je mrtva. Preteklo je četrto in peto leto. Tudi šesto se je že bližalo h koncu, ali o Miklovi Zali še zmeraj ni bilo ne duha ne sluha. Vsi so jo imeli za mrtvo in Mirka so smatrali za vdovca. Čestokrat so molili sosedje v Serajnikovi hiši za njeno dušo.

V dolgih letih se marsikaj pozabi in spremeni. Tudi Mirko je pozabil na svojo nevesto in ženo. Iz Mirkove duše se je v teh letih izbrisala tudi slutnja o Almirinem izdajstvu. Nič več se je ni izogibal. Razmerje med njima je postajalo tem ožje od dne do dne. Večkrat sta govorila med seboj in se tudi kakor nekdaj shajala na vrtu.

Nekateri so že menili, da bosta lep par. A drugi so spet trdili, da ne more nikdar nič dobrega priti od take zveze. Najbolj pa se je tej zvezi upiral oče Serajnik. A sivolasemu možu so bili dnevi že šteti. Bolj in bolj je bolehal in kmalu so ga položili v grob. S Serajnikom se je podrl zadnji zid, ki je branil Almiri v Mirkovo hišo.

Sobe

Oddajo:

Opremljeno sobo v Škofji ulici 13-I, desno, oddam stalnemu gospodu. (s

Išteio:

Reven akademik išče mirno sobo pod cenejšimi pogoji. Naslov v upravi »Slov.« pod 5001. (s

Kurivo

TEL. 2951

DRVA PREMOG IV. SCHUMI ŠOLENJSKA CESTA

razdeljuje drva vsak dan od 8.—11. ure dopoldne na svojem skladišču

Stranke naj pridejo z vozički s seboj naj prinesejo mesarsko knjižico ter potrdilo hišnega gospodarja, da nimajo ne zaloge drv, ne plina, ne gozdne parcele. — Nadalina pojasnila o razdelitvi kuriva dobe stranke v pisarni tvrdke na Dolenjski cesti ali, če je stranki prikladnejše, v pisarni

ING. OTAHALA
Frančiškanska ul. 10
dvorišče, vsak delavnik dopoldne

Razno

Tel. 40 88
PREMOG GOMBAČ
GLEDALIŠKA 14

Posodim ali tudi vozim z močno dvokolico (cizo). L. M., Hrenova 17-I. (b

STAMPILJE ETIKETE GRAVER SITAR & SVETEK LJUBLJANA FRANČIŠKANSKA UL. 3

Novi naslov: Frančiškanska ul. 3. Telefon 45-13.

V italijanščino prevaja prošnje, dopise, trgovske in tehniške stroke. Tehnična pisarna, Cesta 29. oktobra št. 13.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

Predstave ob delavnikih ob 16 in 18.15, ob nedeljah in praznikih ob 10.30, 14.30, 16.30, in 18.30

O življenski sreči lepe beterine odločata dva plesa
„BAL PARÉ"
V gl. vlogah: Ilse Werner, Paul Hartmann, Hannes Stelzer
KINO UNION - TEL. 22-21

Mnogo zabave nudi in marsikaj odkrije pogled v dogodke
Za kulisami
Odlični igralci: Filippo Romito, Camilo Pilotto, Ugo Ceseri, Lia Orlandini
KINO SLOGA - TEL. 27-30
Od danes 13. t. m. dalje tudi redne matinejske predstave ob 10.30

Argentinski muzikalni in pevski film
Angeli na zemlji
Življenje ene najboljših petk sveta Adeline Pati Krasno petje in muzika. Igralci: Margherita Carosio, Alfredo Mayo
KINO MATICA - TEL. 22-41

Resnična zgodba Andersonove ljubezni
Švedski slavček
Ilse Werner — K. Ludvig Diehl
Victor Mc Laglen v senzacijonalnem filmu
Bivši prvak
Predstave delavnik ob 17.30, nedelja ob 14.30 in 17
KINO KODELJEVO TEL. 41-64

Al bar, al ristorante, alla stazione, dovunque si possono acquistare biglietti della Lotteria di Merano. Ascolta il consiglio dell'amica invisibile che ti è vicina: la Fortuna. Acquista qualche biglietto. 12 lire possono farti felice e contento per tutta la vita.

V kavarni, restavraciji, na postaji, povsod lahko kupiš srečke Loterije di Merano. Poslušaj svet nevidne prijateljice Sreče, ki ti je tako blizu. Kupi kako srečko. 12 lir te lahko napravi srečnega in zadovoljnega za vse življenje.

LOTTERIA DI MERANO

REGALA MILIONI a chi acquista un biglietto per L. 12·—

DARUJE MILIJONE tistemu, ki kupi srečko za Lir 12·—

PETROLAV
Soc. Coll. di R. GAROSI & C.
Milano Stabil: Via F. Argellati, 22 — Tel. 37.662
Sede: Via Camperio, 10 — Tel. 152.801

PRODOTTI AUTARCHICI: Gomma lacca - Resine - Vernicette - Petroli - Sgrassanti - Detersivi - Glicine - Lubrificanti - Emulsivi - Cere per pavimenti - Solventi

AUTARKTIČNI PRODUKTI: Guma za lake - Smole - Ličila - Petroleji - Topila za maščobe - Čistila - Glicine - Mazila - Emulzije - Vosek za tla - Raztopine

ZAHVALA. Vsem, ki ste nam ob težki izgubi našega ljubljenega soproga in zlatega očka, brata in svaka, gospoda

FRANCA VOVKA
zlatarja in juvelirja

izkazali toliko iskrenega sočutja, ga tako številno spremili na njegovi zadnji poti in darovali cvetje, se najlepše zahvaljujemo.

Posebno se zahvaljujemo Združenju urarjev, zlatarjev, optikov itd., čč. duhovščini, dragim sorodnikom, posebno še vsem sostanovalcem Gostilniškega doma, ter vsem in vsakemu posebej naša globoka zahvala.

Maša zadušnica se bo darovala v ponedeljek 14. t. m. ob 7 v farni cerkvi sv. Jakoba v Ljubljani.

Globoko žalujoči: **Ana**, soproga; **Mirko**, sin; **Milica**, hčerka.

Zahvala

Vsem, ki ste z nami sočustvovali in nas tolažili ob nenadomestljivi izgubi naše ljubljene mamice, stare mamice in tašče, gospe

Strle Marije

jo obsuli s cvetjem ter počastili na kateri koli način njen spomin, in vsem, ki ste jo v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti — naša prisrčna hvala!

Ljubljana, dne 12. septembra 1942.

Cristalflex VETRI INFRANGIBILI PER OROLOGI — NEZDROBLJIVO STEKLO ZA URE
G. GIOVANZANA - MILANO
VICOLO PUSTERLA (Via Palla) Telefono 85.312

Giovanni Verga 63

Tone Nevolja

Roman

»Ne potrebujem limonade! Videli boste, če bom znal opraviti svoje boljše od vas!« je poskočil Tone.

Boter Pizzuto ni hotel odpreti vrat ob tisti uri in je odgovoril, da je v postelji. Ker pa so dalje trkali in grozili, da prebude vso vas ter pripravijo stražnika, da bi pritekel in vtaknil nos v njihove zadeve, se je dal priklicati in je prišel odpret v spodnjicah.

»Ali ste nori da tolčete na tak način?« je vzkliknil. »Pravkar sem videl iti mimo dona Mihaela.«

»Da, tudi mi smo ga videli; zdaj moli rožni venec s Santuzzo.«

»Ali veš, odkod prihaja don Mihael?« ga je vprašal Pizzuto in ga gledal v oči: Tone je skomizgnil z ramami. Medtem ko je stopil v stran, da bi lahko vstopili, pa je Vane namignil Roku in Počasnetu: »Bil je pri Nevoljah. Videl sem ga jaz, ko je stopil ven!« jima je prišepetal v uho.

»Dober tek!« je odvrnil Počasne. »Toda treba bi bilo povedati Tonetu, naj priporoči svoji sestri, da zadrži dona Mihaela vso noč, ko imamo dela...«

»Kaj hočete od mene?« je vprašal Tone, vznemirjeno.

»Nič, to ni posel za nocoj.«

»Če ni posel za nocoj, zakaj ste me spravili iz krčme, da sem ves premočen od dežja,« je dejal Rok Spatu.

»Z botrom Počasnetom sva se nekaj drugega razgovarjala.«

Pizzuto je dodal:

»Da, prišel je mož iz mesta in je povedal, da bo za nocoj blago tam, toda nevarna zadeva bo, iztovoriti ga ob tem vremenu.«

»Tem bolje. Tako nas nihče ne bo videl pri iztovarjenju.«

»Da, toda straže imajo tanko uho. Pazite, ker se mi je zdelo, da sem jih videl brenčati tu spredaj in gledati v prodajalnico.«

Tedaj je nastopil trenutek molka in boter Vane, da bi napravil konec, je šel napolniti tri kozarce pelinkovca.

»Jaz se požvižgam na straže!« je vzkliknil Rok Spatu, potem ko je bil pil. »Tem slabše zanje, če pridejo vtikat nos v moje zadeve: tu imam svoj nožek, ki ne dela toliko hrupa kot njihove pištole.«

»Mi si prislužimo kruha kot moremo in nočemo napraviti zla nobenemu! Ali človek nima več pravice, da bi izkrcal blago, kjer hoče?« je pripomnil Počasne.

»One se sprehajajo kot tatovi, da bi si dajale plačevati vsak žepni robec, ki ga hočete prinesti na uho in nihče ne strelja s puško nanje,« je dodal Tone Nevolja. »Ali veste, kaj je dejal don Giammaria? Da krasti tatovom ni greh. In prvi tatovi so oni z našivi, ki nas žro žive.«

»Sesekljali jih bomo kot tuna!« je zaključil Rok Spatu, ki so se mu oči svetile kot mačku.

Toda pri tem razgovoru je Loccin sin odložil kozarček, ne da bi ga približal ustom, rumen v obraz kot mrtvec.

»Kaj si že pijan?« ga je vprašal Počasne.

»Ne, nisem pil,« je odvrnil oni.

»Poidimo ven, ker bo sveži zrak vsem dobro del. Lahko noč tistemu, ki ostane.«

»Trenutek!« je zavpil Pizzuto, z roko na trkalu. »Ni zaradi novčičev za pelinkovec, tega sem vam dal zastonj, kot dobrim prijateljem; toda polagam vam na srce, a! Moja hiša vam je odprta, če bo kupčija uspela. Vi veste, da imam v njej sobo, v katero bi šlo za eno ladjo blaga in nihče ne vtakne vanjo svojega nosu, kajti z donom Mihaelom in njegovimi stražami smo si dobri kot kruh s sirom. Botru Gosji nogi ne zaupam, kajti zadnjič se mi je porogal in je odnesel blago v hišo dona Silvestra. Don Silvester se ne bo nikdar zadovoljil s tem, kar mu boste dali kot njegov delež, pod pretvezo, da tvega, da izgubi svoje mesto. Toda z menoj ne imejte tega strahu, dali mi boste, kar je pravično. In vendar botru Gosji nogi nisem nikdar odklonil mešetarine in mu dajem kozarček vsakokrat, ko pride sem ter ga zastonj brijem. Toda za svetega vraga! Če se mi znova poroga, nočem, da bi me imeli za tepca in šel bom povedat donu Mihaelu vse te lopovščine.«

»Ne, ne! boter Vane. Ni jih treba iti povedat donu Mihaelu! In Gosjo nogo, ste li videli nocoj?«

»Niti na trgu ne. Bil je tam v lekarni, da gradi republiko z lekarnarjem. Vsakokrat, ko izvršimo svoj mojstrski udarec, zavesla na široko morje, da bi dokazal, da on ni vmešan v vse ono, kar se utegne pripetiti. Star lisjak je in krogle straž ga ne bodo nikdar zadele, četudi je šepast kot hudič. Nato bo jutri zjutraj, ko bo stvar opravljena, prišel terjat mešetarino, z nesramnim obrazom. Krogle pa puščа ostalim.«

»Neprestano dežuje! Kaj ne bo nocoj prenehalo?« je rekel Rok Spatu.

»Pri tem pasjem vremenu ne bo nikogar na Rotolu, in boljše je, da se vrnemo domov,« je pripomnil Loccin sin.

Tone, Počasne in Rok Spatu, ki so bili na pragu, pred dežjem ki je vrvral kot riba v ponvi, so za trenutek pomolčali in gledali v temo.

»Tepec si!« je vzkliknil Počasne, da bi ga opogumil. Vane Pizzuto pa je čisto počasi zaprl vrata, potem ko je bil rekel natihoma:

»Čujte, no! Če bi se vam pripetila kaka nesreča, me vi nocoj niste videli! Kozarček sem vam dal iz prijateljstva, toda v moji hiši niste bili. Ne izdajte me, ker nimam nikogar na svetu.«

Ostali so odšli čisto potrti, pod dežjem, plazeč se tesno ob zidovih. »Tudi ta opravlja Gosjo nogo in pravi, da nima nikogar na svetu! Gosja noga ima vsaj ženo. In ženo imam tudi jaz! Toda jaz sem izmed onih, ki dobivajo krogle!...«

V tistem trenutku so šli čisto počasi mimo vrat sestrične Ane. Rok Spatu je dejal, da ima tudi on mater, ki je ob tisti uri spala, blagor njej.

»Kdor lahko leži med rjuhami, ob tem pasjem vremenu, ta gotovo ne hodi naokoli,« je zaključil boter Počasne.

Tone je dal znak, naj molče in zavijejo po stezici, da bi se izognil hoda pred svojo hišo, kajti Mena ali ded bi ga utegnila čakati in bi jih bila čula.

»Ne čaka tebe, ne, tvoja sestra,« mu je dejal pijanec Rok Spatu. »Če že čaka, čaka dona Mihaela!«

Tone ga je tedaj hotel požreti živega, medtem ko je iskal nož po žepu in boter Počasne ju je vprašal, če sta pijana, ko se hočeta prepirati zaradi otročarij, medtem ko so hodili na delo, ki sta ga poznala.

Za Ljudsko tiskarno v Ljubljani: Jože Kramarič — Izdajatelj: inž. Jože Sodja — Urednik: Viktor Cenčič